

Kata Karvinen

ESIINTYMISASU
WEERA-YHTYEEN LAULAJALLE

Opinnäytetyö
Muotoilun koulutusohjelma

Syyskuu 2013

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>AIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Aikkinen University of Applied Sciences</p>	<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p>3.9.2013</p>
<p>Tekijä(t) Kata Karvinen</p>	<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen Muotoilun koulutusohjelma Vaate- ja muotusuunnittelu</p>
<p>Nimeke</p> <p>Esiintymisasu Weera-yhtyeen laulajalle</p>	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa esiintymisasu toimeksiantajalleni Veera-Elina Suonmaalle, joka esittää suomenkielistä pop-musiikkia Weera-nimellä bändinsä kanssa. Valitsin esiintymisasun suunnittelun ja valmistuksen opinnäytetyön aiheekseni, koska koen mieleiseksi vaatteiden valmistuksen yksittäisille henkilöille ja haluaisin tehdä vastaavia töitä tulevaisuudessa.</p> <p>Tein taustatutkimusta käyttäjälähtöisestä suunnittelusta ja otin siitä saatuja tietoja huomioon suunnitellakseni esiintymisasua. Käytin työssäni FEA-mallia, joka soveltuu hyvin käyttäjälähtöiseen suunnitteluun, koska siinä keskitytään käyttäjään ja häntä ympäröivään kulttuuriin. Suunnittelua varten haastattelin Suonmaata ja sen avulla selvitin hänen toiveitaan ja tarpeitaan esiintymisasulta. Haastattelun pohjalta tein oman sovelluksen FEA-mallista, josta ilmenevät suunnittelun tärkeimmät kriteerit ja käytin sitä suunnittelun apuna.</p> <p>Tein myös suunnittelun avuksi moodboardin, johon keräsin kuvia esiintymisasun halutusta tunnelmasta ja viesteistä, jotka liittyvät tarunomaisuuteen ja mystisyyteen. Näiden avulla suunnittelin esiintymisasun, johon sisältyy hihatton yläosa, hame, alushame sekä hupullinen bolero.</p> <p>Lopuksi pyysin toimeksiantajalta palautetta valmiista esiintymisasusta ja sen tarkoituksenmukaisuudesta. Hän ei ollut vielä ehtinyt käyttää valmistamiani vaatekappaleita esiintyessään, mutta oli tyytyväinen lopputulokseen. Hän oli myös sitä mieltä, että esiintymisasua voi muunnella hyvin erikokoisiin tapahtumiin.</p>	
<p>Asiasanat (avainsanat) Esiintymisvaate, esiintymisasu, käyttäjälähtöisyys, FEA-malli</p>	
<p>Sivumäärä 43 + 2 liitettä</p>	<p>Kieli Suomi</p>
<p>URN</p>	
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä)</p>	
<p>Ohjaavan opettajan nimi Satu Kivimäki Ilona Kauppi</p>	<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja Veera-Elina Suonmaa</p>

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 3 September 2013
Author(s) Kata Karvinen	Degree programme and option Degree programme in Design Fashion Design	
Name of the bachelor's thesis Stage outfit for the lead vocalist of the band Weera		
Abstract <p>The aim of my bachelor's thesis was to design and produce a stage outfit for Ms Veera-Elina Suonmaa. She is the lead vocalist in a band named Weera, which makes pop music in Finnish. I chose stage outfit design and manufacture as my thesis subject, because I like producing garments for individuals and I would like to work with similar assignments in the future.</p> <p>Background research was done on user-oriented design and the information was harnessed into the design of the stage outfit. The design process agreed with the FEA model, which is well suited for user-oriented design, since it focuses on the individual as well as the surrounding culture. I interviewed Ms Suonmaa for the design process in order to find out her wishes and needs regarding the stage outfit. Based on the interview I created and used my own application of the FEA model, highlighting the most important criteria for the design.</p> <p>The design process was further aided by a mood board for which I collected pictures of the desired atmosphere and the messages related to myths and mysticism. With the help of these I designed the outfit to consist of a sleeveless top, a skirt, an underskirt and a hooded bolero.</p> <p>Finally, I asked the client for feedback and comments on the finished stage outfit and its functionality. She had not yet had the chance to wear the outfit on stage, but she was happy with the design. She also agreed that the outfit is modifiable for all kinds of events and stage appearances.</p>		
Subject headings, (keywords) Stage outfit, user-oriented design, FEA-model.		
Pages 43 + 2 appendices	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Satu Kivimäki Ilona Kauppi	Bachelor's thesis assigned by Veera-Elina Suonmaa	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	FEA-MALLI	2
3	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	4
3.1	Käyttäjäkeskeinen suunnittelu	4
3.2	Haastattelu käyttäjätiedon keruumenetelmänä	6
3.3	Käyttäjän profilointi.....	7
3.4	Käyttäjää ympäröivä kulttuuri	10
3.5	Suunnittelun näkökulmat.....	11
3.5.1	Toimivuus	12
3.5.2	Ilmasevuus	14
3.5.3	Esteettisyys	15
4	ESIINTYMISVAATTEEN SUUNNITTELUPROSESSI.....	17
4.1	Moodboard.....	17
4.2	Luonnokset	19
4.3	Mallien jatkokehittely	23
4.4	Sovitus	29
5	ESIINTYMISASUN ARVIOINTI.....	32
6	POHDINTA	39
	LÄHTEET.....	41
	LIITE/LIITTEET	
	1 Yksisivuinen liite	
	2 Monisivuinen liite	

1 JOHDANTO

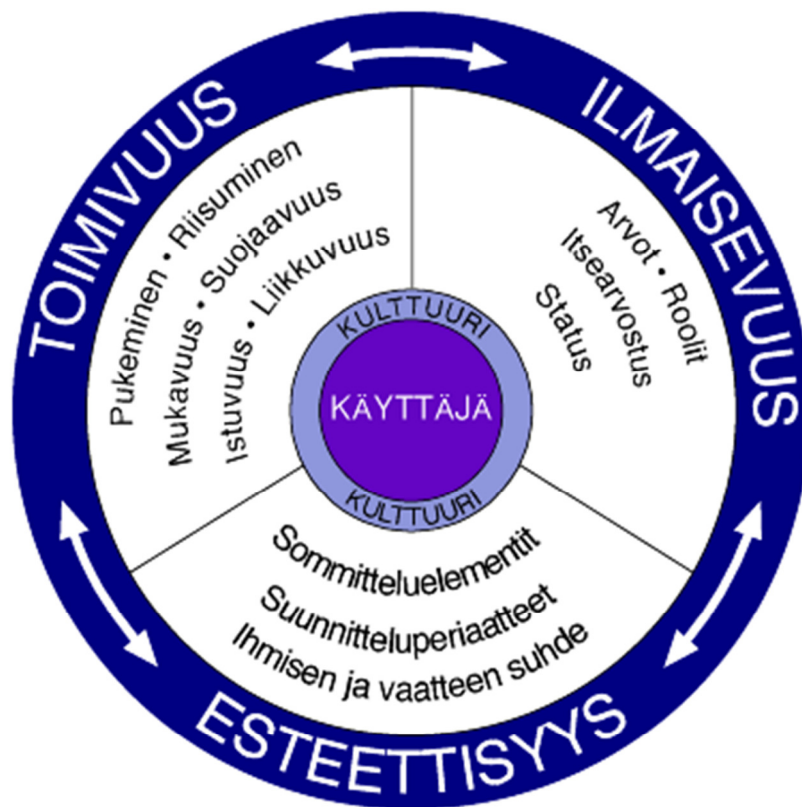
Idea opinnäytetyöhön tuli siitä, kun mietin, millaisia töitä haluaisin tulevaisuudessa tehdä ja aloin etsiä sopivaa toimeksiantajaa työlleni. Koen yksilöllisten asujen suunnittelun ja valmistamisen mielekkääksi, joten oli luontevaa, että tekisin opinnäytetyöni yksittäiselle henkilölle. Etsin sopivaa toimeksiantajaa työlleni laulajista, koska esiintymisasussa on tärkeää ilmaisevuus ja esteettisyys ja siten voisin käyttää luovuutta suunnittelussa. Toimeksiantajaksi sain joensuulaisen Veera-Elina Suonmaan, joka esittää bändinsä kanssa suomenkielistä pop-musiikkia Weera-nimellä. Opinnäytetyönäni suunnittelen ja toteutan Suonmaalle esiintymisvaatteen, joka vastaa hänen toiveitaan ja tarpeitaan. Tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa toimiva ja esteettinen esiintymisasu, jota Suonmaa voi käyttää yhtyeensä keikoilla ja mahdollisesti myös esiintyessään tv:ssä. Asun tulisi korostaa Weeraa ja olla visuaalisesti kiinnostava. Laulaja tarvitsee paljon erilaisia esiintymisvaatteita, koska jokaisella esiintymiskerralla ei välttämättä haluta käyttää samoja vaatteita. Siksi tavoitteenani oli suunnitella asukokonaisuuden niin, että vaatekappaleita voi käyttää yhdessä, mutta myös yhdistellä muiden vaatteiden kanssa jolloin vaatteiden käyttöikä pidentyy.

Työssä käytin Lamb & Kallalin (1992) kehittämää FEA-mallia, koska se on käyttäjälähtöinen ja sen lähtökohtana ovat käyttäjän tarpeet ja toiveet. Pidän mallia sopivana yksilöllisen vaatteen/asukokonaisuuden suunnitteluun, koska siinä keskitytään käyttäjään ja käyttäjää ympäröivään kulttuuriin. Suunnittelua varten haastattelin Suonmaata, jotta sain selville hänen toiveensa ja tarpeensa esiintymisasulta. Tein haastattelussa saatujen tietojen perusteella oman sovelluksen FEA-mallista. Suunnittelun avuksi tein myös moodboardin, johon etsin kuvia halutusta esiintymisasun tunnelmasta ja viesteistä.

Tavoitteenani oli myös kehittää omia suunnittelutaitoja käyttäjäkeskeisen suunnittelun osalta, koska haluaisin myös tulevaisuudessa tehdä vastaavanlaisia töitä. Opinnäytetyöni on myös hieman työelämälähtöinen, sillä siitä saa kokemusta ja sitä voi käyttää apuna mahdollisesti työnhaussa. Aihe kiinnostaa ja motivoi minua, koska haluan kehittää itseäni vaatesuunnittelussa ja erityisesti yksilöllisessä suunnittelussa.

2 FEA-MALLI

Valitsin Lamb ja Kallalin (1992) FEA-mallin (kuvio 1) suunnittelun avuksi, koska se soveltuu suunnitteluni tavoitteeseen eli esteettisen ja toimivan esiintymisasun suunnitteluun toimeksiantajalleni. FEA-mallissa huomioidaan erityisesti käyttäjän tarpeet ja toiveet sekä käyttäjää ympäröivä kulttuuri. Suunnittelussa täytyy ottaa huomioon myös toiminnalliset, esteettiset ja ilmaisulliset näkökohdat, jotta saadaan aikaan käyttötarkoitukseen sopiva kokonaisuus.

KUVIO 1. FEA-malli (Lamb & Kallal 1992 Suom. Koskennurmi-Sivonen 2002.)

FEA-mallin ydin on käyttäjä, ja sillä tarkoitetaan joko yksittäistä henkilöä tai ihmisjoukkoa, joka muodostaa kohderyhmän, jolle tuote suunnitellaan. Suunnittelijan täytyy profiloida käyttäjä, ennen kuin hän voi analysoida kohderyhmää tai kohdekäyttäjää. Profiili voi sisältää käyttäjän fyysisiä ominaisuuksia, taustat, mieltymykset sekä harrastukset. Määrittelemällä aiotun käyttäjän, voi selvittää käyttäjän tarpeita ja toiveita aiotussa käyttötilanteen yhteydessä. (Lamb & Kallal 1992, 42, 43.) Tässä työssä käyttäjänä on yksittäinen henkilö eli suomalainen naislaulaja, Veera-Elina Suonmaa, artistinimeltään Weera, jolle suunnittelen ja valmistan esiintymisasun.

Käyttäjää ympäröi kulttuuri ja se on kuin suodatin käyttäjän ja hänen tarpeidensa ja toiveidensa välillä. Kulttuuri luo tietynlaisia vaatimuksia käyttäjälle siitä, mikä on sopivaa kuhunkin tilanteeseen nähden. Suunnittelijan täytyy ottaa huomioon kulttuurin vaikutus profiloidessaan käyttäjää ja rajatakseen hänen tarpeensa. (Lamb & Kallal 1992, 42–43.) Laulajaa ympäröivä kulttuuri liittyy hänen esittämäänsä musiikkityyliin ja esiintymispaikkoihin, jotka tässä tapauksessa ovat Weeran (kuva 1) esittämä suomenkielinen pop-musiikki, ja esiintymispaikkoina ovat yleensä yksityistilaisuudet sekä klubikeikat, mutta myös isommat tapahtumat kuten festarit.

KUVA 1. Weera esiintymässä American Car Show:ssa vuonna 2012.

Mallissa on lisäksi myös kolme muuta osa-aluetta, jotka pitää huomioida suunnittelussa; toimivuus (functional), ilmaisevuus (expressive) ja esteettisyys (aesthetic). Toimivuuden huomioimiseen liittyy yleensä käytettävyys, suojaavuus, lämpöviihtyvyys ja liikkeiden suorittamisen helppous. Ilmaisevuuteen liittyvät vaateen symboliset näkökulmat ja viestinnällisyys. Esteettiset näkökohdat käsittelevät kauneutta. Kaikki osa-alueet eivät välttämättä painotu samalla tavalla jokaisessa suunnittelutyössä, vaan esimerkiksi työvaatteessa toiminnallisia seikkoja korostetaan enemmän, jotta siitä tulee turvallinen ja ergonominen käyttää. (Lamb & Kallal 1992, 42, 43.) Esiintymisasussa taas ilmaisevuus ja esteettisyys ovat usein tärkeämpiä suunnittelukriteereitä kuin toimivuus, koska asun on tarkoitus olla katsojan silmissä kaunis ja viestiä niitä asioita, jota esiintyjä haluaa yleisölleen ilmaista. Opinnäytetyössäni kuitenkin toimivuus on yhtä suuressa osassa kuin esteettisyys ja ilmaisevuus, koska on tärkeää, että

esiintymisasu on mukava päällä, jotta siinä olisi helppo keskittyä esiintymiseen ja laulamiseen.

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Suunnittelutehtävän tyyppi vaikuttaa siihen, mitä tietoja suunnittelun pohjaksi tarvitaan, mistä tietoja etsitään, sekä millaisia menetelmiä tulisi käyttää (Häti-Korkeila 1985, 74). Jotta uudesta tuotteesta tulisi mahdollisimman kiinnostava ja tarpeellinen, suunnittelijan täytyy ymmärtää kohderyhmän arvot, tarpeet ja toimintamallit. (Huotari ym. 2003, 16). Opinnäytetyöni esiintymisasun suunnittelussa keskitytään käyttäjälähtöisyyteen, jotta lopputuloksesta tulee käyttäjälle mieluinen ja tarkoituksenmukainen.

3.1 Käyttäjäkeskeinen suunnittelu

Pekkanen (2005, 150–153) mukaan käyttäjälähtöisellä suunnittelulla tarkoitetaan käyttäjän kokonaisvaltaista huomiointia. Se on käyttäjän ymmärtämistä ja kuuntelua ja jatkuvaa vuorovaikutusta käyttäjän kanssa. Keräämällä tietoa käyttäjästä pyritään ymmärtämään käyttäjän ajattelutapaa ja sen avulla ymmärretään paremmin käyttötilanteen ja käyttäjän vaatimukset. Käyttäjätietoja voidaan kerätä valmiista lähteistä, haastattelulla ja havainnoimalla. Tässä työssä on tarkoitus saada käyttäjästä, eli toimeksiantajasta tietoa haastattelun avulla, jotta voin ymmärtää hänen tarpeensa ja toiveensa esiintymisasulta.

Huotarin ym. (2003, 16–19, 25, 33) mukaan käyttäjätiedon keräämisellä tarkoitetaan menetelmiä, joilla kerätään tietoja käyttäjien elinympäristöstä, toiminnasta ja mielipiteitä esimerkiksi arvomaailmoista, tarpeista sekä haluista. Käyttäjän mukana oleminen on oleellista, jotta saadaan määriteltyä vaatimuksia tuotteelle ja testauksen myötä saadaan palautetta suunnitteluratkaisuista. Tuotteen tulevien käyttäjien mukaan otto suunnitteluun tulisi tehdä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta saadaan tietoja suoraan heiltä ja jatkaa niin pitkään, että tuotteen vaatimukset täyttyvät. Suunnittelu-prosessissa käyttäjän osallistuminen voi tuoda arvokasta tietoa siitä, miten tuotetta saatetaan käyttää tulevaisuudessa sekä sen tehtävistä ja käyttöympäristöstä. Otan toimeksiantajani mukaan suunnitteluun heti alussa, haastatteleamalla häntä muun muassa esiintymisasun käyttötilanteista. Hän tulee olemaan mukana koko suunnitteluprosessissa ja huomioin suunnittelussa häneltä saamiani kommentteja ja tietoa esiinty-

misasun suunnittelusta valmiiseen esiintymisasuun. Pekkala (2005, 147, 157) toteaa, että tarvittavien tietojen kerääminen tulisi olla järjestelmällistä sekä kattavaa, jotta saatu tieto olisi luotettavaa. Käyttäjätutkimuksessa pitäisi miettiä ja tulkita keräämäänsä tietoa tarkemmin; miksi käyttäjä on tuota mieltä tai minkälainen tuote toimisi paremmin. Teen haastattelussa tarkentavia jatkokysymyksiä toimeksiantajalta, että saan mahdollisimman kattavaa tietoa suunnittelua varten.

Ympäristön näemme sellaisena, kun olemme itse tottuneet näkemään sen, joten sitä tulisi tarkastella myös muiden silmin, erityisesti aiotun käyttäjän, jotta suunnitellusta tuotteesta tulee haluttava tuote kohderyhmän mielestä. Uuden tuotteen on oltava kiinnostava ja tarpeellinen, jotta käyttäjällä on motivaatiota ottaa uusi tuote käyttöön. Jotta kiinnostavuutta voidaan nostaa tuotteessa, on erittäin tärkeää tuntea aiotun käyttäjän tarpeet, arvot sekä toimintamallit. Suunnittelijan omien asenteiden ja uskomuksien vaikutuksia suunnittelua kohtaan tulisi vähentää ja siksi kohderyhmästä ja sen etiikasta sekä arvoista tarvitaan enemmän tietoa (Huotari ym. 2003, 16). Suunnittelijan tulee tuntea se maailma henkilökohtaisesti, jonne hän suunnittelee, koska se vaikuttaa hänen ideoihinsa myös alitajuisesti (Kettunen 2000, 33–36). Suunnittelua varten minun täytyy perehtyä laulajan toimintaympäristöön jotta voin ymmärtää paremmin lopullisen tuotteen käyttötilanteita ja vaatimukset sille. Laulajan toimintaympäristönä ovat esiintymispaikat, ja tutustun Weeran keikkoihin videoiden avulla. Tavoitteenani on suunnitella mahdollisimman kiinnostava esiintymisasu, jotta Suonmaa haluaa käyttää sitä esiintyessään, joten on tärkeää tuntea tämä minulle melko tuntematon ympäristö.

Käytettävyyttä huomioidessa on tiedossa oltava tuotteen aiottu käyttäjä, hänen tehtävänsä ja toimintaympäristönsä, käyttötilanne sekä tuotteen käyttöympäristö. Myös tavoitteet, jotka halutaan tuotteen käytöllä toteuttaa, tulee huomioida. Käytettävyyttä kasvatetaan tuotteeseen koko suunnitteluprosessin ajan. Suunnittelua tuetaan suorittamalla testejä ja muilla arviointimenetelmillä sekä ottamalla kuluttaja mukaan suunnitteluprosessiin aikaisessa vaiheessa. (Kettunen 2000,33–36.) Arvioin käytettävyyttä esiintymisasun sovituksien aikana ja valmiin tuotteen käytön yhteydessä toimeksiantajan kommenttien ja kokemusten perusteella.

Käyttäjälähtöinen suunnittelu alkaa, kun käyttäjää ja tehtävää havainnoidaan heitä haastatteleamalla ja toimintaansa tarkkailemalla (Kettunen 2000,33–36). En päässyt havainnoimaan Weeran esiintymistä keikoilla, mutta haastattelun lisäksi katsoin You-

tubesta videoita yhtyeen keikoilta. Videoista tarkkailen muun muassa laulajan esiintymistä ja erityisesti hänen liikehdintäänsä, mikä liittyy toiminnallisuuden huomiointiin.

3.2 Haastattelu käyttäjätiedon keruumenetelmänä

Valitsin teemahaastattelun tiedonhankintamenetelmäksi, koska sen avulla voidaan saada syvällistäkin tietoa haastateltavalta. Huotarinen ym. (2003, 28) toteaa, että teemahaastattelussa kaikki yksittäiset haastattelut tehdään samojen, aikaisemmin määriteltyjen teemojen sisällä. Teemahaastattelu sopii tiedonkeruumenetelmäksi, kun halutaan selvittää käyttäjälle olennaisia tekijöitä, kuten erilaisista mielipiteistä ja niiden perusteluista sekä tiedostetuista asioista. Haastattelussa voidaan kerätä perus- ja yksityiskohtaista tietoa käyttäjästä tai kohderyhmästä. Kälviäisen (2001, 44) mukaan teemahaastattelun tavoitteena on saada aikaiseksi kahdenkeskinen keskustelu, joka on mahdollisimman aito ja spontaani, ja siinä käsitellään asioita haastateltavan näkökulmasta.

Opinnäyteyössäni haastattelin toimeksiantajaa, jotta voin profiloida käyttäjän eli laulaja Elina Suonmaan. Haastattelun tavoitteena oli saada tietoa toimeksiantajan toiveista ja vaatimuksista esiintymisasulta ja hänen pukeutumistyylistään esiintymistilanteessa. Haastattelua varten suunnittelin tarvittavat kysymykset ja tein niistä keskustelurungon (Liite 1), joka tukee haastattelua. Tein avoimia kysymyksiä jokaiselta FEA-mallin osa-alueelta, jotta saan kerättyä tietoa tärkeimmistä kriteereistä suunnittelua varten. Huotari ym. (2003, 34) toteaa avoimien kysymyksien tuottavan kvalitatiivista eli laadullista tietoa, jota ei käsitellä sellaisenaan tilastollisin menetelmin. Haastattelussa saadun tiedon perusteella tein oman sovelluksen FEA-mallista.

Pekkala (2005, 157) toteaa, että teemahaastattelussa käydään haastateltavan kanssa läpi aiheita, jotka ovat etukäteen määriteltyjä. Huotarinen ym. (2003, 28–29, 87) mukaan suunnittelija laatii kysymyksiä teemahaastattelua varten valittujen teemojen mukaisesti, mutta niillä ei tarvitse olla tarkkaa järjestystä tai muotoa, koska niiden tarkoitus on auttaa haastelijaa käymään valitut teemat läpi ja samalla pyritään saamaan tietoja myös haastattelijalle tuntemattomista vaikutustekijöistä. Kun suunnitellaan haastattelua, tulee määritellä oleellisia asioita kuten teemat ja kysymykset sekä täsmentää kohderyhmä. Haastattelijan pitää pohtia myös sopiva ympäristö haastattelulle, jos haastattelu liittyy johonkin tiettyyn tapahtumaan tai ympäristöön, olisi hyvä, jos haastattelu

voitaisiin suorittaa näihin liittyvissä paikoissa. Se edes auttaa eläytymistä aiheeseen sekä aiheessa pysymiseen. Toimeksiantajani haastattelu tapahtui sähköpostin välityksellä sekä haastateltavan työpaikalla. Pitkien välimatkojen vuoksi päätimme hoitaa osan haastattelusta sähköpostin välityksellä ja haastattelin myöhemmin lisää tavatessani Suonmaan henkilökohtaisesti ja tein tarkentavia jatkokysymyksiä epäselväksi jääneistä asioista. Paras haastatteluympäristö ja aika olisi ollut kuitenkin esimerkiksi Weeran keikan jälkeen, jolloin olisin samalla nähnyt itse henkilökohtaisesti hänen esiintymistä ja toimintaa sekä esiintymisympäristöä ja sen vaatimuksia. Valitettavasti haastattelua ei voinut tehdä keikan yhteydessä, koska keikkoja ei ollut sellaisessa ajankohdassa, että olisin itse päässyt paikan päälle.

Henkilökohtaisen haastattelun etuna on, että haastatteliija pystyy tarpeen mukaan selvittämään vastaamisohjeita, jolloin saatavan informaation laatu paranee (Kälviäinen & Puohiniemi 2001, 37). Samalla voi esittää jatkokysymyksiä ja kysyä perusteluita haastateltavalta, jotta saadaan mahdollisimman paljon oleellista tietoa. Haastattelussa haastateltava voi mahdollisimman vapaasti tuoda esille asioita, jotka koskevat häntä itseään (Hirsjärvi 2000, 35). Vaikka haastattelu tapahtuikin osittain sähköpostin välityksellä, sain kysellä vielä tarkentavia jatkokysymyksiä myöhemmin, tavatessani Suonmaan. Silloin hän selvensi muun muassa millaisia materiaaleja hän suosii esiintymisasuissaan.

3.3 Käyttäjän profilointi

FEA-mallissa käyttäjällä tarkoitetaan suunniteltavan tuotteen tulevaa käyttäjää, joka on profiloitava ennen suunnittelun alkua. Profiloinnissa kuuluu selvittää käyttäjän toiveet ja tarpeet aiotussa käyttöympäristössä, mutta se voi sisältää myös käyttäjän fyysisiä ominaisuuksia, mieltymyksiä ja toimintoja. (Lamb & Kallal 1992, 42.) Käyttäjänä tässä työssä on laulaja Veera-Elina Suonmaa. Hän esittää Weera artistinimellä suomenkielistä pop-musiikkia bändinsä kanssa (Kuva 2). Suonmaa haluaa esiintymisasun, jota hän voi käyttää bändin keikoilla ja mahdollisesti myös tv-esiintymisessä. Nämä ovat aiottuja käyttöympäristöjä esiintymisasulle. Hän pukeutuu hyvin eri tavalla arkityössään kosmetologina kuin esiintymistilanteissa, ja nämä kaksi työtä olisi hyvä erottaa toisistaan pukeutumisella. Hän toivoo esiintymisasun olevan ainutlaatuinen ja tuovan keikoille henkeä ja juhlallisuutta. Toiveena olisi myös mahdollisuus muunnella esiintymisasua niin, että sitä voisi käyttää niin isoissa tapahtumissa kuin pienemmillä

keikoillakin tilanteen mukaan. Muunneltavuus otetaan huomioon niin, että suunniteltuja vaatekappaleita voidaan käyttää yhdessä asukokonaisuutena tai erikseen muiden vaatteiden kanssa. Muunneltavuus liittyy toimivuuteen, mutta myös ilmaisevuuteen sekä esteettisyyteen. Toimivuuden osa-alueelta muunneltavuudella voidaan vaikuttaa muun muassa lämpöviihtyvyyteen ja suojaavuuteen, poistamalla tai lisäämällä yksi tai useampi vaatekappaleista. Samalla esiintymisasun ilme voi muuttua ja se vaikuttaa asun mittasuhteisiin, sommitteluperiaatteisiin sekä viesteihin, eli esteettisiin ja ilmaiseviin seikkoihin.

Kuva 2. Weera New Wave kilpailuissa vuonna 2009.

Suonmaa kertoi haastattelussa suosivansa esiintyessään yleensä istuvia vaatteita ja mainitsi myös pitävänsä joustavia vaatteita mukavina esiintyessä. Hän kertoi myös, että istuvuus ja käytännöllisyys ovat tärkeimpiä seikkoja esiintymisasussa ulkonäön lisäksi. Asun pitää olla mukava päällä, että siinä on hyvä esiintyä, näin se ei häiritse esiintymistä.

Suonmaa kertoi haastattelussa, että valitessaan esiintymisasuja hän on suosinut vaatteita, joiden materiaaleina on luonnonkuituja, koska hän on kokenut niiden olevan miellyttävempiä päällä niiden hengittävyiden ansiosta. Esiintyessä tulee usein kuuma ja hengittävässä vaatteissa on helpompi keskittyä laulamiseen. Suonmaa totesi myös, että kerrospukeutuminen on kätevää keikoilla esiintyessä, kun voi vähentää tai lisätä vaatteita silloin, kun tulee kuuma tai kylmä. Keikkojen alussa voi olla pitkähihainen vaate päällä, mutta yleensä keikan edetessä tulee kuuma ja silloin pitää vähentää vaatteita. Hän toivoi, että asussa voisi olla hihatton vaate, esimerkiksi mekko ja sen lisäksi hihallinen yläosa, esimerkiksi bolero, jonka voisi riisua tarvittaessa. Näin voidaan säädellä lämpöviihtyvyyttä.

Suonmaa kertoi haluavansa antaa mystisen ja tarunomaisen kuvan itsestään yleisölle esiintyessään. Hän kertoi myös pitävänsä fantasiaohjelmien puvustuksista, esimerkiksi Totuuden miekka ja Merlin, ja halusi samaa henkeä esiintymisasuunsa. Suonmaata kiehtoo tällä hetkellä myös satumaisuus ja maagisuus, joten keräsin moodboardiin (kuva 4) kuvia, jotka mielestäni kuvaavat edellä mainittuja asioita (ks. Luku 4.1).

KUVA 3. Weera esiintymässä American Car Show:ssa vuonna 2012.

Suonmaa kuvaili pukeutumistyylinsä esiintyessä (kuvat 1 - 3) olevan naisellista ja hieman romanttista tyyliä. Hän haluaisi korostaa vyötäröään pukeutumisen avulla ja siksi yleensä käyttää vyötäröltä vartalonmyötäisiä vaatteita. Hänelle on tärkeää, ettei näytä tasapaksulta vaan näyttää mieluummin vartalonsa muodot. Nämä asiat pitää ottaa huomioon suunnittelun aikana, jotta saadaan aikaan toivottu lopputulos.

3.4 Käyttäjää ympäröivä kulttuuri

Tuotteen käyttöympäristö vaikuttaa siihen, mitä pidetään hyvänä tai huonona käyttötarkoitukseen nähden. Esimerkiksi vaatteille asetetaan erilaisia vaatimuksia riippuen ilmastosta. Myös kulttuuriperinteet ovat tärkeä tekijä, joka ilmentää tuotteen sopivuutta tiettyihin tilanteisiin (Häti-Korkeila 1985, 112.) Esiintymisasua suunniteltaessa käyttäjää ympäröivään kulttuuriin liittyy laulajan musiikkityyli, yleisö ja esiintymispaikat. Tulevaa esiintymisasua tullessaan käytettävään mahdollisesti kesän, kevään ja syksyn aikaan, mutta talvella myös sisätiloissa tapahtuvissa keikoilla.

Kulttuurinen ympäristömme, jossa elämme, vaikuttaa sekä sosiaalisiin että persoonallisiin arvoihimme ja muuttaa näin arvojamme visuaalisten symbolien tyyppien kautta, joista emme pidä tai pidämme (Kettunen 2000, 20). Kaikissa kulttuureissa pukeudutaan vaatteisiin tai muuten koristellaan vartaloa jossain määrin. Sekä naiset että miehet käsittelevät päivittäin päätöksiä jotka liittyvät heidän omiin vaatteisiin ja tulkitsevat muiden ihmisten ulkoasua. Ulkonäkömme ja käyttäytymisemme eivät ole täysin satunnaista, vaan kulttuuri ja ympärillä olevat ihmiset vaikuttavat niihin. Vaatevalinnat ja tyylit ovat vaikutuksissa sen kanssa, miltä haluamme muiden silmissä näyttää. (Kaiser 1998, 3, 18, 182). Esimerkiksi miehet ja naiset pukeutuvat yleensä eri tavalla, koska kulttuuri vaikuttaa siihen, mitä pidetään ns. oikeana. Esiintyjän vaatevalinnat määräytyvät myös sen mukaan, miltä hän haluaa näyttää yleisölle.

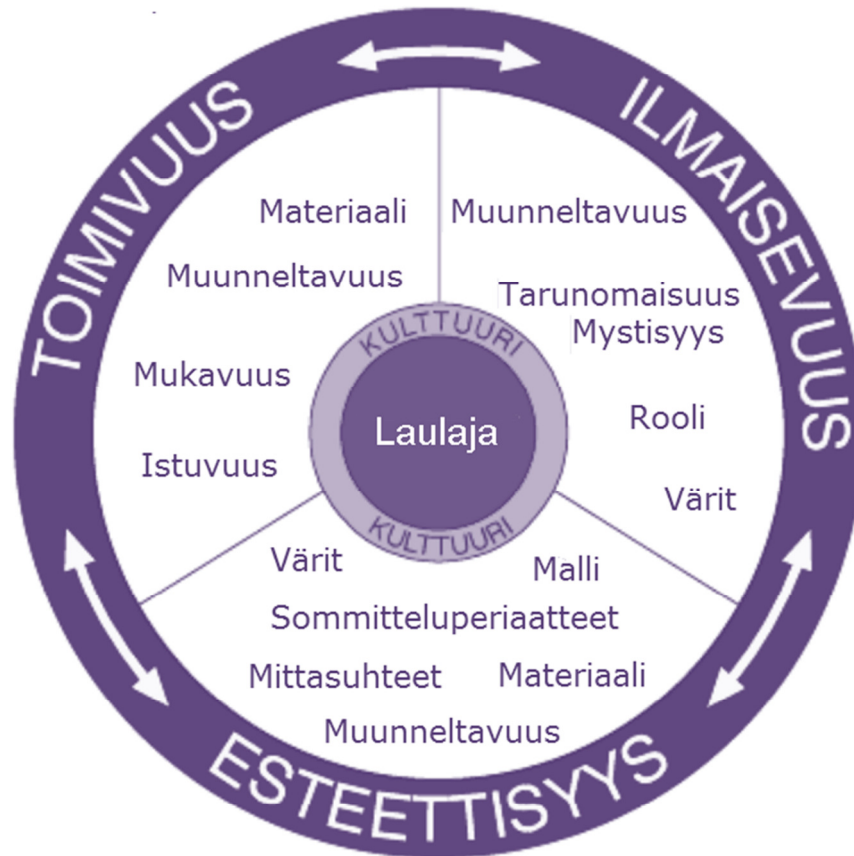
Levyarvostelun (Roth, 2013) mukaan Weeran musiikissa on samaa henkeä kuin muusakin suomalaisissa kevyttä rockia suomeksi esiintyvissä artisteissa ja bändeissä, joiden tuotanto on lähellä iskelmää. Kappaleiden sanoissa käydään läpi henkilökohtaisia ongelmia, kuten särkyneitä sydämiä ja kasvukipuja. Suonmaa kertoi, että hän esiintyy bändinsä kanssa yksityisissä tilaisuuksissa, klubikeikoilla ja isommissa tapahtumissa kuten festareilla sekä erilaisissa tapahtumissa. Erilaiset esiintymispaikat vaikuttavat pukeutumiseen niin, että pienemmillä keikoilla ei välttämättä tarvitse pukeutua niin

näyttävästi kuin esimerkiksi festareilla. Suonmaa kertoi, että hänen yleisönä on miehiä ja naisia 25 vuoden iästä ylöspäin.

3.5 Suunnittelun näkökulmat

Tein FEA-mallista oman sovelluksen (Kuvio 2), johon olen koonnut esiintymisasun suunnitteluun vaikuttavia tärkeimpiä huomioon otettavia asioita toimeksiantajan profi-
loinnin ja kulttuurin pohjalta. Soveltamassani FEA-mallissa tulevat ilmi esiinty-
miasun suunnittelua varten kaikki tärkeimmät kriteerit, jotka olen saanut selville
haastattelun avulla ja sitä hyödyntäen on helppo aloittaa suunnittelu.

Pekkanen (2005, 159) mukaan käyttäjätutkimuksen tuloksia tulisi järjestellä hyödyn-
nettävään muotoon. Järjestely on myös aineiston tulkintaa ja analysointia. Analysointi
on aineiston läpikäyntiä ja järjestämistä esimerkkinä otsikoiden alle. Järjestelyn avulla
pyritään muodostamaan ymmärrys käyttäjän tarpeista. Tulkintavaiheessa mietitään
tuloksien vaikutusta tuotteen suunnitteluun. Suonmaan haastattelussa saavutetun ai-
neiston järjestelin FEA-mallin, osa-alueiden (toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys)
mukaan. Sain haastattelun kautta tarvittavia tietoja esiintymisasun suunnittelua varten,
ja Suonmaa kertoi omia havaintojaan esiintymisvaatteiden käytöstä. Toimeksiantaja
myös perusteli vastauksiaan, mikä oli hyvä, koska siten sain tarkkaa tietoa esimerkiksi
hänen mieltymyksistään esiintymisvaatteista ja niiden materiaaleista.

KUVIO 2. FEA-malli (soveltanut Kata Karvinen 2013)

3.5.1 Toimivuus

Lambin ja Kallalin (1992, 43) mukaan toimivuuden huomioiminen liittyy tuotteen käytettävyyteen. Esimerkiksi lämpömukavuus, suojaavuus, istuvuus ja liikkuvuus ovat toimivuuden kannalta huomioon otettavia vaatimuksia riippuen käyttötarkoituksesta. Tuotteen käyttötarkoitus luo toiminnallisia vaatimuksia tuotteelle ja se tulisi ottaa huomioon suunnittelun aikana. Tässä työssä esiintymisasussa toimivuudella on suuri merkitys, koska asun tulisi olla miellyttävä käyttää, että esiintyjä voi keskittyä oleelliseen eli laulamiseen. FEA-mallin sovellukseni tärkeimmät pääkohdat toimivuuden osa alueella ovat mukavuus, materiaali ja muunneltavuus.

Toimivan vaatteen on oltava *mukava* päällä sekä käyttötilanteeseen ja tarkoitukseen sopiva. Edellytyksiä mukavuudelle on, että vaate on käyttäjän mielestä esteettinen ja mieluinen, se ei saa olla myöskään liian väljä tai tiukka, jotta se ei haittaisi liikkeen suorittamista. Myös lämpöviihtyvyydellä on suuri merkitys mukavuuden kannalta. Lämpöviihtyvyys tarkoittaa subjektiivista tyytyväisyyttä ympäristöoloihin. Henkilö

kokee olonsa silloin viihtyisäksi lämpötilan kannalta, eikä missään kehon osassa ole epämiellyttävän lämmintä tai viileää tunnetta. Lämpöviihtyvyyteen vaikuttavat vireystila, motivaatio ja vuorokaudenaika ja tässä on myös eroja yksilökohtaisesti.

Lämmönsäätelyn tarkoituksena on lämpöviihtyvyyden ja lämpötasapainon säilyttäminen. Lämpötasapainoa pyritään ylläpitämään säatelemällä vaateetusta, lisäämällä liikkumista tai suojaan hakeutumalla kuumalta tai kylmältä. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 7, 22–25.) Esiintyessä liikkuminen sekä laulaminen voivat vaikuttaa laulajan lämpötasapainoon. Suonmaan esiintyminen videoiden perusteella on hyvin energistä. Hän tanssii välillä ja laulaessakin heiluttaa käsiään ilmassa. Suonmaa kertoiikin että esiintyessä tulee välillä kuuma, kun laulaa ja liikkuu lavalla paljon.

Lämpöä voi siirtyä ihmiseen myös ulkopuolelta, ympäristöstä. (Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 7, 22–25.) Keikkapaikoilla valaistus voi myös olla lämpöä tuottavaa. Sen vuoksi on myös hyvä, että lämpöviihtyvyyttä voidaan säädellä *muunneltavuudella* ja pois riisuttavan vaatekappaleen avulla.

Toimivuuden kannalta on myös tärkeää huomioida siinä käytettävä *materiaali*, että esiintymisasusta tulee mahdollisimman miellyttävä käyttää. Suonmaa on suosinut esiintymisvaatteissaan sellaisia materiaaleja, joissa on luonnonkuituja, koska ne ovat hengittäviä ja siksi miellyttäviä käyttää. Risikko ym (2006, 52) toteaa, että hikoilun haihtuminen jäädyttää ihoa, mutta myös sitoo lämpöenergiaa. Ihmisen lämmönluovutuksessa osa tapahtuu kun vesihöyry haihtuu iholta. On eduksi lämpimissä olosuhteissa, että hiki voi haihtua iholta pois ja kylmissä olosuhteissa kosteus pyritään siirtämään seuraaviin vaatekerroksiin niin, ettei keho jäädy liikaa. Vesihöyry haihtuu hengittävien vaateuskankaiden läpi sekä vaatteiden aukoista ulos.

Luonnonmateriaalit, kuten puuvilla ja viskoosi ovat hengittäviä, joten ne voisivat olla hyviä vaihtoehtoja esiintymisasuun. Puuvilla on kasvikuitu ja viskoosi kuuluu selluloosamuuntokuituihin. Puuvilla muun muassa on hengittävä, imee kosteutta hyvin, on pehmeän tuntuinen. Puuvillan huonoihin ominaisuuksiin kuuluu sen rypistyvyys ja sen huono lämmöneristävyys. Viskoosi on hyvä kosteudenimukyvyltään, se imee puuvillaakin enemmän kosteutta ja on hengittävä ja miellyttävän tuntuista. (Boncamper 2008, 66, 168).

Materiaaleihin liittyy myös valmiiden tuotteiden huolto, eli niiden peseminen, silytys ja säilytys. Jotta saadaan mahdollisimman helppohoitoisia vaatekappaleita esiintymisasuun, siihen tulee valita konepestäviä materiaaleja. Olisi myös hyvä jos käytettävä materiaali ei rypisty helposti, jotta sitä ei tarvitsisi silittää ennen käyttöä. Boncamperin (2008, 168,198) mukaan viskoosia ja puuvillaa sisältävät materiaalit rypistyvät melko helposti, eivätkä oikene ilman silytystä. Polyesterin hyviä puolia on muun muassa sen rypistymättömyys, suuri lujuus sekä hyvä muodon pysyminen, kuivana sekä märkänä. Huonoiksi puoliksi mainitaan sen huono kosteuden imukyky ja taipumus nyppyyntymiselle. Polyesteri on käyttöalueeltaan monipuolisin ja eniten käytetyin synteettinen kuitu. Se on puuvillan jälkeen käytetyin vaatetusmateriaalien raaka aine.

Istuvuuteen vaikuttaa kaavoitukselliset ratkaisut, valittu materiaali sekä vartalon muoto. Hyvin istuva vaate on sopivan kokoinen, se laskeutuu kauniisti ja on selkeälinjainen. Vaate korostaa vartalon hyviä puolia ja mahdollisuuksien mukaan häivyttää ns. vartalon virheitä. (Anttila ja Jokinen 2000, 13). Suonmaa toivoi esiintymisasun olevan istuva ja sen korostavan vartalon muotoja.

3.5.2 Ilmaisevuus

Ilmaisevuuteen liittyvät vaateen viestit ja symboliset näkökohdat. Lamb & Kallalin (1992, 43) mukaan vaate on symboli ja sen katsojat voivat tulkita tilanteen mukaan sen, millaisia viestejä se heidän mielestä lähettää. Kuluttajat usein etsivät tuotteita, jotka välittävät tietynlaisia viestejä heistä. Pekkala (2005, 150) toteaa, että tuotteella on käytännöllisen tehtävänsä lisäksi myös viestinnällinen tehtävä. Tuote viestii itselleen mutta myös käyttäjästä jotain.

Franckin (1997, 87, 95–96) mukaan vaateen sanaton viesti voi olla harhaanjohtavaa tai yksiselitteistä, eikä sen tulkintaan tarvitse kielellisiä vastineita. Vastaanottajaa voidaan manipuloida ja provosoida vaateen vertauskuvallisten seikkojen avulla. Vastaanottajan ajatus ja asenne ovat oleellisia seikkoja, kun tulkitaan tai tunnistetaan vaateeseen piilotettua vertauskuvaa, koska eri ihmiset voivat tulkita saman vertauskuvan monella eri tapaa. Kokemus ja ihmisten hankittu oppi määräävät, kuinka he ymmärtävät eri vertauskuvat ja mihin he ne yhdistävät. Myös ikä, kansallisuus, status sekä arvot ja *roolit* voidaan nähdä ilmaisevuuden kautta. Esiintymisasun viestien vastaanotta-

jana on yleisö ja heidän asenteensa ja arvonsa vaikuttavat siihen minkälaisia viestejä he näkevät laulajan viestivän vaatetuksen avulla.

Ilmaisevuuden tärkeimmät huomioonotettavat suunnittelukriteerit esiintymisasussa ovat niin sanottu ”laulajan rooli” ja yleisölle kohdennetut viestit. Esiintymisasun pitäisi osoittaa laulajan roolia ja korostaa tätä, että se erottuu muusta bändistä ja yleisöstä, mutta on myös kunnioittava ryhmän identiteettiä kohtaan, eli kohdeyleisöä. Roolilla tarkoitetaan ryhmätilanteessa jonkun jäsenen käyttäytymistä sekä osallistumistapaa, jollaista muut ryhmän jäsenet odottavat häneltä (Roolit, Viestintätieteiden laitos 2013). Rooli voi määritellä henkilön paikan hierarkiassa. Sen ominaisuudet, kuten pukeutuminen voivat johtaa usein erilaisiin odotuksiin henkilön käyttäytymiseen sekä identiteettiin ja sitä kautta eritasoiseen arvostukseen kanssa ihmisiltä. (Kaiser 1998, 414–415). Jopa he, jotka kapinoivat pukeutumisellaan yleisiä käytäntöjä vastaan, näyttävät roolinsa yhteiskunnassa, ja siihen vaikuttaa silloisen ajan tunnelma (Stecker 1996, 37).

Värit vaikuttavat myös ilmaisevuuteen. Suonmaa toivoi esiintymisasulle maanläheistä värimaailmaa. Hän mainitsi ruskean erisävyt, valkea, harmaa sekä koristeellisemmat värit kulta ja hopea. Stecker (1996, 55–63) toteaa värin olevan yksi tärkeimmistä elementeistä suunnitellessa vaatetta, koska se huomioidaan vaatteessa heti ensimmäisenä. Kaikilla väreillä on psykologinen ja symbolinen vaikutuksensa. Eri värit on myös yhdistetty tiettyihin tunteisiin ja asioihin, kuten sukupuoleen. Esimerkiksi lämpimät, vaaleat sävyt, kuten vaaleanpunainen, keltainen ja pastellinvärit ovat ajateltu olevan naisellisia, kylmät, tummemmat sävyt, kuten sininen ja harmaa yhdistetään maskuliinisuuteen. Anttilan ja Jokisen (2000, 38) mukaan värit vaikuttavat sekä henkilöön itseensä ja muihin hänen kohtaamiin ihmisiin. Jokainen kokee värit omalla tavallaan ja väreillä voi viestiä tiedostetusti tai jopa tiedostamattaan esimerkiksi hyvää tai paha oloa. Värit voivat viestiä myös henkilön luonteesta, esimerkiksi hillittyjä ja murrettuja sävyjä käyttävät henkilöt ovat usein rauhallisia, hiljaisia ja pidättyväisiä.

3.5.3 Esteettisyys

Esteettisyys liittyy ihmisen kauneuskäsityksiin. Kauneuskäsitykset voivat muuttua ajan mukaan ja siihen vaikuttaa myös käyttäjää ympäröivä kulttuuri. Esteettiset vaatimukset vaatteelle liittyvät eri osien käyttöön kuten linja, muoto, väri, pinta ja kuvio,

joiden avulla luodaan miellyttävä kokonaisuus. Esteettisyyden tarkkailussa täytyy huomioida myös vaateen ja käyttäjän keskinäiset mittasuhteet ja sommitteluperiaatteet. (Lamb & Kallal 1992. 43.) Jotta osaan suunnitella käyttäjälle mieluisan esiintymisasun, joka on myös esteettisesti kaunis, minun täytyi huomioida suunnittelussa hänen mittasuhteet suhteessa suunniteltavaan vaatteeseen. Halusin suunnitella tasapainoisen esiintymisasun, joten myös sommitteluperiaatteet tulee huomioida. Sommitteluperiaatteisiin liittyvät elementtien järjestys määrättyllä alueella. Sommittelua pidetään mielenkiintoisena ja onnistuneena kun muodossa näkyy tasapaino sekä havaittava rytmi. (Kettunen 2000, 26).

Kaikkien tuotteiden suunnittelussa estetiikka on osana kokonaisuutta, jo alusta lähtien. Tuotteiden muodot sekä värit vaikuttavat esteettisesti kokijaansa joko kielteisesti tai myönteisesti. Tuote vaikuttaa käyttäjänsä kehittävällä tavalla ja tuo mielihyvän tunnetta, kun tuote on toiminnallisesti ja esteettisesti onnistunut. (Häti-Korkeila 1985, 28, 74.) Esteettisyys liittyy myös pukeutumiseen ja ulkonäköömme, koska jotkut esteettiset periaatteet ovat perusteina sille miltä haluamme näyttää. Esteettisyys on siis suurimmassa osin arkipäiväistä. (Haapala, Pulliainen 1998, 9.) Esteettisyys huomioidaan esiintymisasussa, jotta se on käyttäjälle mieluinen käyttää ja hänen tyyliinsä mukainen.

Tässä työssä esteettisyyden osa-alueelta tärkeimpiä suunnittelukriteerit liittyvät *väreihin, malliin, mittasuhteisiin, materiaaliin, muunneltavuuteen sekä sommitteluperiaatteisiin*. Esiintymisasun väreiksi Suonmaa toivoi maanläheisiä värejä, kuten ruskean eri sävyjä, valkoista tai harmaata sekä hopeaa tai kultaa. Kettunen (2000, 26) toteaa värillä olevan monia eri ominaisuuksia, kuten värin tummuusasteen eli valöörin vaihtelevuus ja sen kylläisyys sekä värin kulööri eli värin lämmin tai kylmä vaikutelma. Väreillä on myös merkityksiä, jotka ovat yhteisesti hyväksytyjä esimerkiksi mustan ja keltaisen yhdistäminen kertoo myrkyllisyydestä tai vaarasta. Anttilan ja Jokisen (2000, 38) mukaan käyttämällä yhtä väriä asukokonaisuudessa voi olla pidentävä vaikutelma, eikä mikään vartalon osa korostu erityisesti.

Materiaalin pinta vaikuttaa sen esteettisyyteen. Anttilan ja jokisen (2000, 38) mukaan se voi olla matta, tai kiiltävä, pörröinen tai sileä. Pörröinen ja kiiltävä pinta voivat tehdä suurentavan vaikutuksen. Kankaassa himmeä kiilto antaa vaatteelle erilaisen vaikutelman kuin kova kiilto. Kankaan sidos tekee materiaalin pinnasta arkisemman tai juhlallisemman näköisen. Esiintymisasun materiaaleja valitessa tulisi huomioida

sen esteettiset vaikutukset. Suonmaa toivoi esiintymisasun olevan juhlallisen näköinen, joten sidoksen valinta tulisi ottaa huomioon. Esimerkiksi satiini sidoksinen materiaali voisi olla juhlallisemmän näköinen kuin mattapintainen materiaali. Kuitenkaan liian kiiltävää materiaalia ei kannattaisi valita, jos se saa näyttämään suuremmalta kuin oikeasti on.

Mittasuhteet liittyvät vaatteiden ja vartalon keskinäisiä mittasuhteisiin. Anttilan ja Jokisen (2000, 23, 30) mukaan vartalon mittasuhteita voi korostaa tai häivyttää pukeutumisen avulla. Epäkohtia mittasuhteissa voidaan tasapainottaa oikeantyyllisillä vaatteilla. Asukokonaisuus saattaa olla epäedullinen vartaloon nähden, jos sen vaatekappaleiden suhteet ovat vääränlaiset. Suunnitellessani esiintymisasua minun täytyi huomioida mittasuhteet eri vaatekappaleiden ja vartalon suhteen, jotta lopputuloksesta tulee tasapainoinen ja esteettinen.

4 ESIINTYMISVAATTEEN SUUNNITTELUPROSESSI

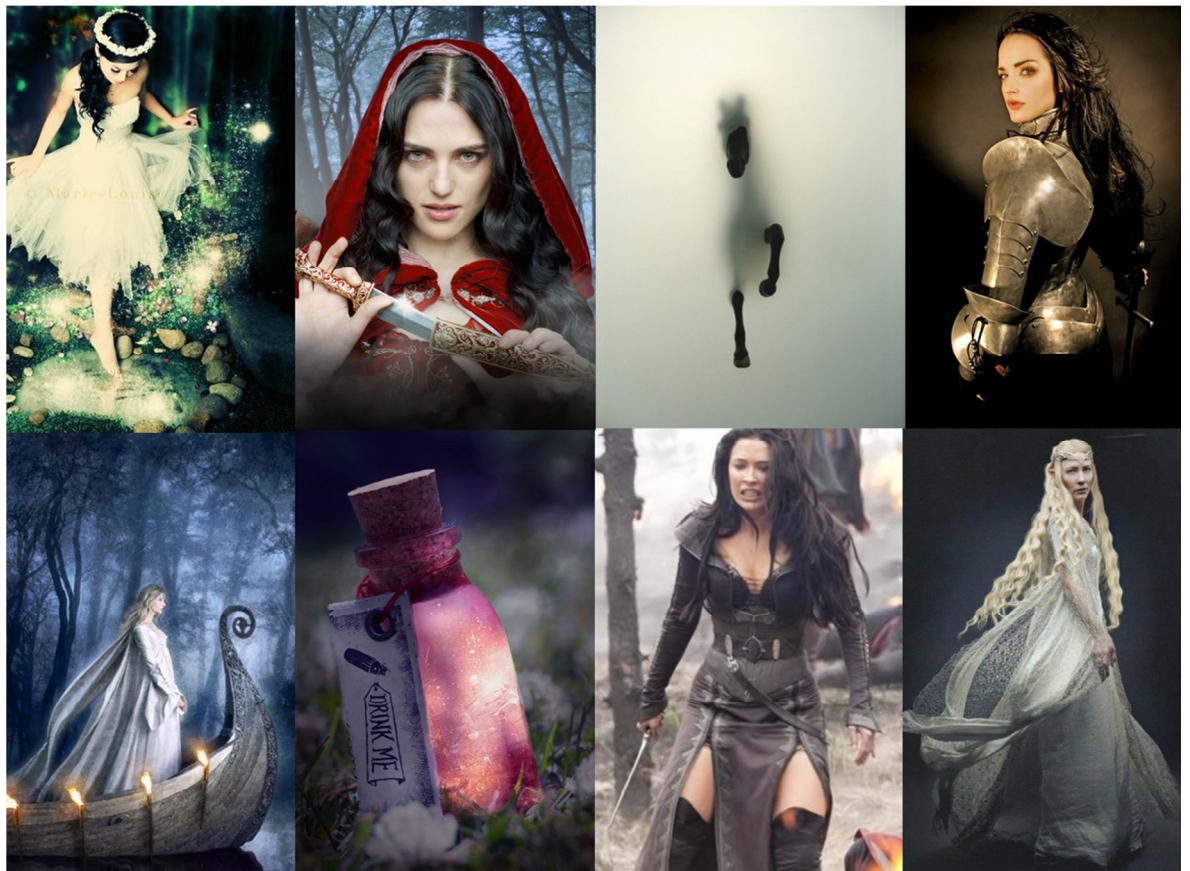
Esiintymisvaatteen suunnitteluprosessiini kuuluu moodboardin kokoaminen, luonnosten tekeminen ja niiden kehittäminen sekä sovitukset. Moodboardiin kerään sellaisia kuvia, mitkä inspiroivat minua ja saan niistä ideoita esiintymisasun suunnitteluun. Luonnosten tekemisessä tulee huomioida FEA-mallin suunnittelukriteerit, jotta esiintymisasusta tulee tarkoituksen mukainen. Sovituksessa tarkastetaan valitun mallin mallinmukaisuus ja istuvuus.

4.1 Moodboard

Moodboard tarkoittaa kollaasia kuvista, mutta siinä voi olla myös materiaalinäytteitä. Kollaasi kertoo suunnittelun lähtökohdat visuaalisesti (Kauppi 2010). Moodboard tunnetaan myös teema tai konsepti tauluna (theme or concept board), jota suunnittelija käyttää kertoakseen millainen on valittu teema tai tarina. Moodboardissa voi olla esimerkiksi valokuvia, jotka saavat suunnittelijan inspiraation valloilleen. Kuvia voi olla esimerkiksi silueteista, printeistä ja materiaalien pinnoista. (Fashiondesignscope, 2011).

Kokosin esiintymisasun suunnittelun avuksi myös moodboardin ja etsin siihen kuvia internetistä ja valitsin siihen kuvia, joista mieleeni tulee mystisyys ja tarunomaisuus

eli sellaista tyyliä, joka Suonmaata kiehtoo tällä hetkellä ja mitä hän haluaa nähdä esiintymisasussaan. Otin muutaman kuvan fantasiaohjelmien puvustuksista, esimerkiksi vasemmalla alareunassa on kuva Totuuden miekasta, yhdysvaltalaisesta fantasia tv-sarjasta, jonka puvustuksesta Suonmaa pitää. Kuvassa on hieman soturihenkeä ja mielenkiintoisia yksityiskohtia kuten osittain avonainen helma. Moodboardin vasemmassa reunassa olevissa kuvissa, sekä viimeisessä kuvassa alareunasta on hyvin ilmeviä mekkoja, joissa on myös liikkuvia osioita. Mielestäni ne ovat näyttäviä, mutta toiminnallisuuden kannalta eivät ehkä niin käytännöllisiä esiintyessä, joten suunnittellessa se tulee ottaa huomioon.

Kuva 4. Moodboard

Moodboardissa on myös kuvia, joissa mielestäni on mystinen symboliikka kuten ylä-rivin hevos-aiheinen kuva ja alarivin pullo, joka on Liisa Ihmemaassa -elokuvasta tuttu. Näissä kuvissa ei ole vaatteita, mutta ne valitsin siksi kollaasiin, koska niissä on sitä tunnelmaa, mitä halutaan esiintymisasuun. Hevosaiheinen kuva on kiinnostava ja hieman mystinen, koska siinä on kontrastia sumuisen taustan ja selvemmin erottuvan hevosen jalkojen ja pään välillä. Vasemmassa reunassa olevissa kuvissa näkyy taustal-

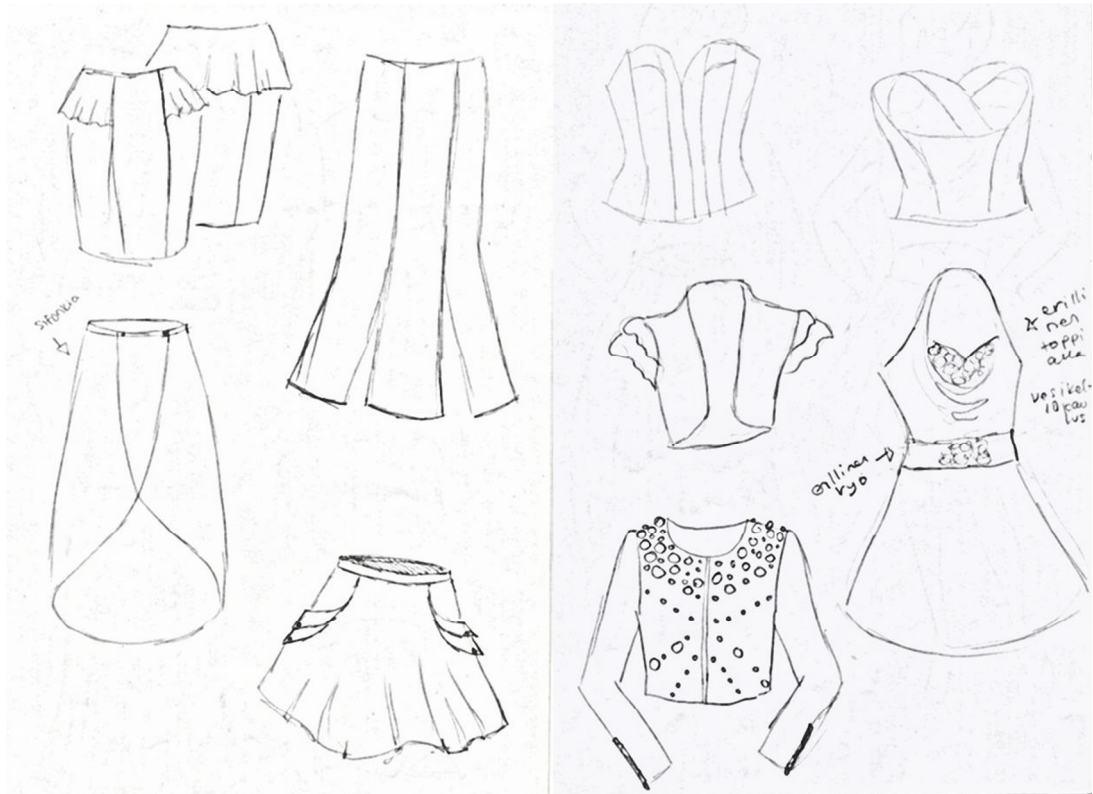
ta metsää, josta mieleeni tulee tarunomainen satumetsä, joka on sumuinen mutta kaunis. Sumusta tulee mieleen myös mystisyys, koska sumun taakse on vaikea nähdä.

4.2 Luonnokset

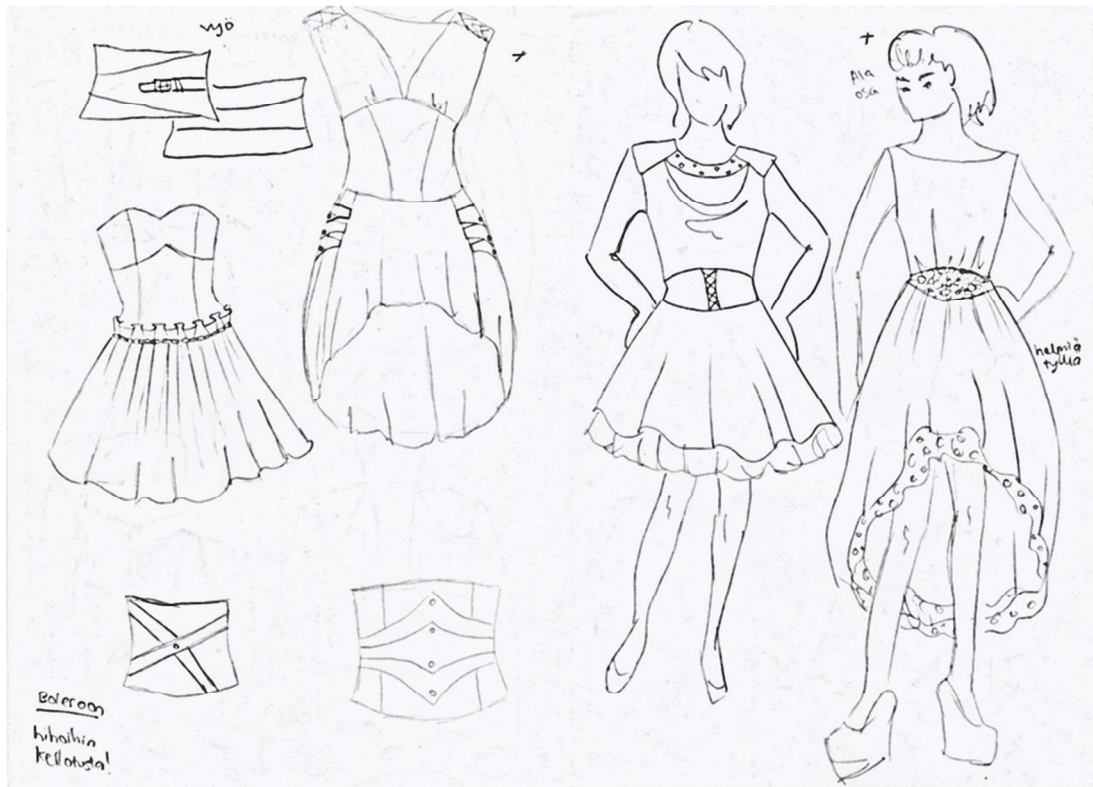
Luonnosten piirtäminen auttaa ideoimaan uusia ratkaisuja ja ymmärtämään ongelmaa. Se on visuaalista ajattelua paperin kautta. Piirtämisellä muutetaan ajatuksia sellaiseen muotoon, missä niitä voidaan arvioida, tutkia sekä muuttaa. Luonnos on graafinen kuvaus ideasta. Asioita voidaan myös oppia piirtämisen kautta, visualisoimalla niitä. Piirtäminen pakottaa perehtymään kohteeseen sekä sen rakenteeseen paremmin kuin katsomalla kohdetta. (Kettunen 2000, 92–92) Suunnittelijan luonnoksella on kolme pääasiallista toimintoa: sen avulla ulkoistetaan, analysoidaan sekä yksinkertaistetaan suunnitteluongelmaa, se on tuotteen valmistuksen apuvälineenä ja. Luonnoksen avulla voidaan myydä tuotetta asiakkaalle ja vakuuttaa, että hänen toiveet ovat täytetty (Pipes, 2007,15). Teen luonnoksia esiintymäasun vaatekappaleista luonnoskirjaan ja esittelen ne Suonmaalle materiaalinäytteiden lisäksi. Luonnostelun avulla selvitämme minkä mallinen esiintymisasu valmistetaan ja se on apuna esiintymisasun valmistuksessa.

Suonmaa käyttää esiintyessään sekä mekkoja että erilaisia yläosia hameen tai housujen kanssa eikä hänellä ollut vaatimuksia, millaisia vaatekappaleita esiintymisasu tulisi sisältää. Tärkeämpää on noudattaa hänen toivomuksiaan asun linjasta ja viesteistä. Aloin tehdä luonnoksia moodboardin pohjalta ja samalla otin huomioon soveltamani FEA-mallissa ilmenevät tärkeimmät suunnittelukriteerit kuten istuvuuden ja mittasuhteet. Suunnittelin erilaisia yläosia kuten korsettimallisia toppeja sekä mekkoja, jotka olivat vyötäröltä ja miehustasta istuvia ja helmassa oli enemmän volyyymia.

Moodboardin hevuskuvasta sain inspiraatiota sen sumean ja tarkan välillä olevasta kontrastista ja se näkyy hieman sifonkihameesta (kuva 5), jossa edestä kappaleet menevät hieman limittäin. Päällekkäin menevät kankaat peittävät enemmän kun yksinkertainen kangas, joten siihen tulee sumeaa ja tarkempaa kontrastia. Samaa ideaa oli myös viimeisessä hameen helmassa (kuva 6), siinä hameen päälliskangas on peittävä mutta tyllihelma on hieman läpikuultava. Hameeseen halusin näyttävyyttä koristeiden avulla, joista sain idean moodboardissa olevasta alarivin toisesta kuvasta, jossa on pullo, jonka sisällä näkyy valoa tai kimallusta.

Kuva 5. Alkuluonnoksia

Kuva 6. Alkuluonnoksia

Luonnostelin myös hihallisia yläosia, koska päätimme, että esiintymisasussa voisi lisäksi olla pois riisuttava vaate. Suunnittelin muutaman bolero ja jakkumallin, joissa on istuvat hihat ja yksityiskohtia, ensimmäisen mallin kaulus alariviltä (kuva 7). Se sai inspiraatiota moodboardin kuvista joissa on laskeutuvia kangaskappaleita, kuten alarivin viimeisessä kuvassa. Muuten sen boleron linja on aika pitkälle sitä mikä näkyy alarivin kolmannessa kuvassa, joka on Totuuden miekka-sarjan puvustuksesta. Suunnittelin myös yhden hupullisen viitan (kuva7), mistä sain idean moodboardin ylhäällä toisena olevasta kuvasta. Mielestäni kuva on tarunomainen, koska siinä oleva huppu peittää osittain käyttäjän. Viitta olisi näyttävän ja mystisen näköinen, kun Weera tulee esiintymislavalle ja sen voisi riisua esiintymisen aikana, niin se paljastaa alla olevat esiintymisvaatteet.

Kuva 7. Alkuluonnoksia hihallisista yläosista

Esittelin luonnokset (kuvat 5-7) Suonmaalle ja hän piti kuvan 6 keskellä olevasta mekon yläosasta, mutta alaosa oli siinä liian lyhyt. Yläosa on toppimallinen ja sen rinnan alla on leikkaus. Tämä oli erityisesti Suonmaan mieleen, koska niin yläosasta voisi saada mahdollisimman istuvan, mikä on tärkeää toimivuuden kannalta. Toppi sai muotonsa puolesta inspiraationsa moodboardin alarivin kolmannesta kuvasta, jossa rinnan alla kulkee sauma ja siinä koristeita. Kuvan 6 oikealla sijaitsevan mekon alaosa oli Suonmaalle mieluisempi, joten päätimme yhdistää nämä kaksi mallia jatkoluon-

noksissa. Alaosan helma on edestä lyhyempi ja takaa pidempi, noin pohkeen puoliväliin. Se on esteettisesti mittasuhteiltaan kauniimpi kuin lyhyempi versio. Alaosassa kiehtoi myös tyllihelmassa sijaitsevat koristeet. Suunnittelin siihen paljetteja tai helmiä, jotka toisivat mielenkiintoa asuun. Päätimme myös, ettei itse päällishameeseen kiinnitetä tylliä vaan valmistan tyllihameen sen alle puettavaksi. Tällöin hametta voidaan käyttää myös ilman tylliä esimerkiksi pienemmällä keikoilla. Niin myös esiintymisvaatteiden pesu helpottuu, koska hameen voi pestä silloin pesukoneessa, mutta tyllialushametta ei mahdollisten koristeiden takia kannata pestä koneessa, etteivät koristeet irtoa.

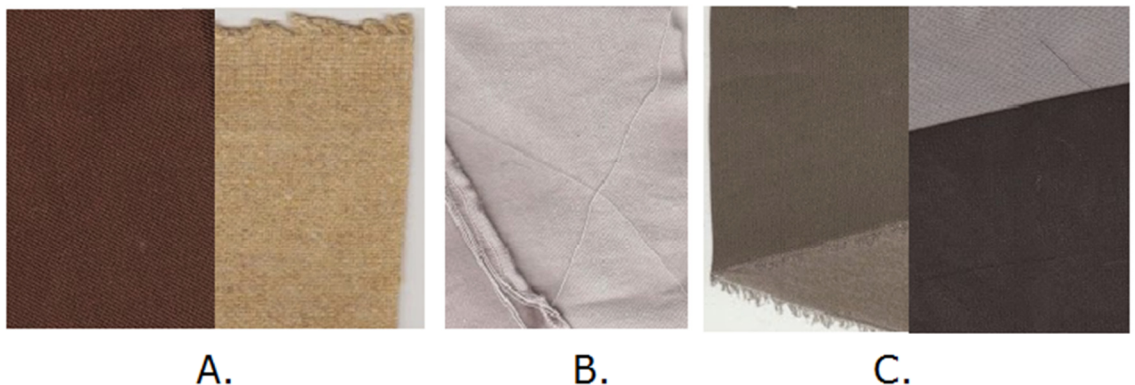
Hihallisista yläosista alareunan ensimmäinen malli (kuva 7), hupullinen bolero ja viimeinen viittamalli olivat Suonmaan suosikit ja ne valittiin jatkokehittelyyn. Bolerossa on hupun lisäksi laskeutuva kaulus, mutta muuten se on melko yksinkertainen vyötärölle ulttuva bolero. Suonmaasta malli oli muuten hyvä, mutta hänestä kaulus ei ollut sopiva hänen vartalotyypille, koska siitä tulisi liikaa volyymia yläosaan ja hän haluaa välttää sellaisia yläosia, jotka korostavat rintoja. Kehittelyideaksi hän ehdotti myös, että hihoissa voisi olla kellotusta, joka toisi niihin mielenkiintoa ja samalla sitä samaa tyyliä, jota Totuuden miekassa näkee. Mielestäni ajatus oli hyvä, koska bolero on muuten melko yksinkertainen. Näin siihen saadaan enemmän sitä tyyliä, josta toimeksiantaja pitää. Hihojen kellotus ei ehkä ole toiminnallisesti paras idea, koska isot hihansuut voivat olla tiellä, mutta esteettisyyden näkökulmasta mittasuhteet muuttuvat ja vaateen ilme muuttuu samalla hieman kauniimmaksi ja tyyllillisesti sopivaksi.

Suunnittelemassani viitassa (kuva 7) on myös huppu ja olkapäillä koristeina helmiä tai paljetteja ja viitta on lyhyt, niin että se suojaa vain kädet ja selän. Viitasta mieleeni tulee punahilkka ja se tuo tarunomaista henkeä asuun. Suonmaa piti viittaideasta, koska se ei ole kovin tavanomainen vaate, eikä sellaisia ole yleensä tarjolla suomalaissa vaatekaupoissa. Hän myös toivoi, että viitta voisi olla mahdollisesti myös pitkä, jolloin se olisi vielä näyttävämpi ja peittävämpi. Toimivuuden kannalta bolero voisi olla käytännöllisempi kuin viitta, koska siinä on hihat ja niin ollen liikkuminen siinä voi olla vapaampaa. Kuitenkin ilmaisevuuden ja esteettisyyden osalta yleisölle haluttujen viestien ja mittasuhteiden takia se voisi olla näyttävämpi ja sopivampi lisä esiintymisasiin.

4.3 Mallien jatkokehittely

Pipesin (2007, 19) mukaan esityskuvat tulisivat olla mahdollisimman realistisen näköisiä, jotta projektissa voidaan alkaa tekemään päätöksiä. Tein alkuluonnoksista valituista malleista jatkokehittely luonnoksia (kuvat 8-9) ja piirsin kaikki ihmisen päälle, niin että mittasuhteet näkyisivät paremmin. Luonnokset olisi ollut kuitenkin hyvä piirtää enemmän toimeksiantajan vartalotyypin näköisen vartalomallin päälle, koska piirtämissäni luonnoksissa ihmismallin selkä ja jalat ovat pidemmät kuin Suonmaalla, joten vartalon mittasuhteet vaatteisiin nähden eivät ole aivan oikein.

Esitin luonnokset materiaalinäytteineen (kuva 8 ja 9) Suonmaalle. Hameeseen ja viittaani valitsin materiaalinäytteiksi hyvin laskeutuvia ja ohuita villasekoitekankaita (A.) sekä hopeanhoitoisen puuvillaviskoosia sisältävän kankaan (B.) ja sifonkinäytteen (C.). Villaa sisältävät kankaat piti rajata pois vaihtoehdoista, koska Suonmaa on herkkä villaa sisältäville materiaaleille.

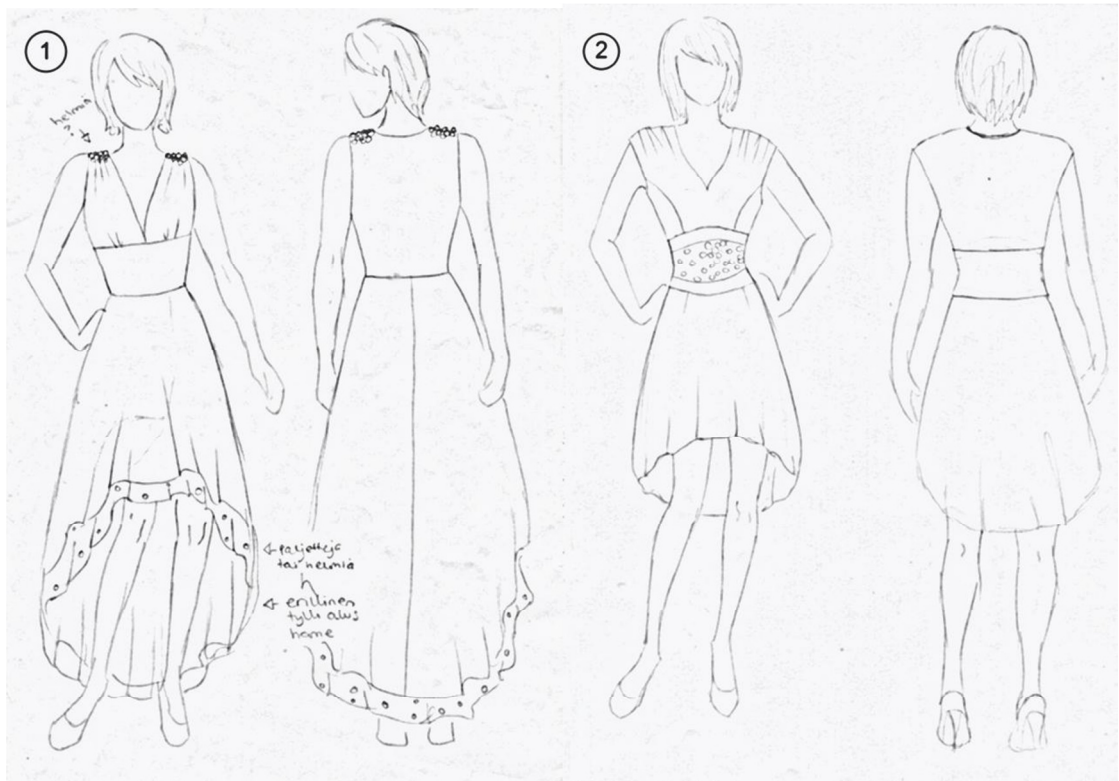
Kuva 8. Materiaalinäytteitä hameeseen ja viittaani. A. Villasekoitekankaita B. Puuvillaviskoosi C. Sifonki

Toppiin valitsin näytteiksi joustavia trikookankaita (kuva 9), koska olimme sopineet aiemmin, että toppi tehdään joustavasta materiaalista, jotta siitä saadaan mahdollisimman vartalonmyötäinen. Boleroon olin myös ajatellut joustavan materiaalin käyttöä, koska silloin se olisi toimivuuden kannalta tarkoituksenmukainen ja mukava päällä. Samaa materiaalia voisi käyttää siis bolerossa sekä topissa.

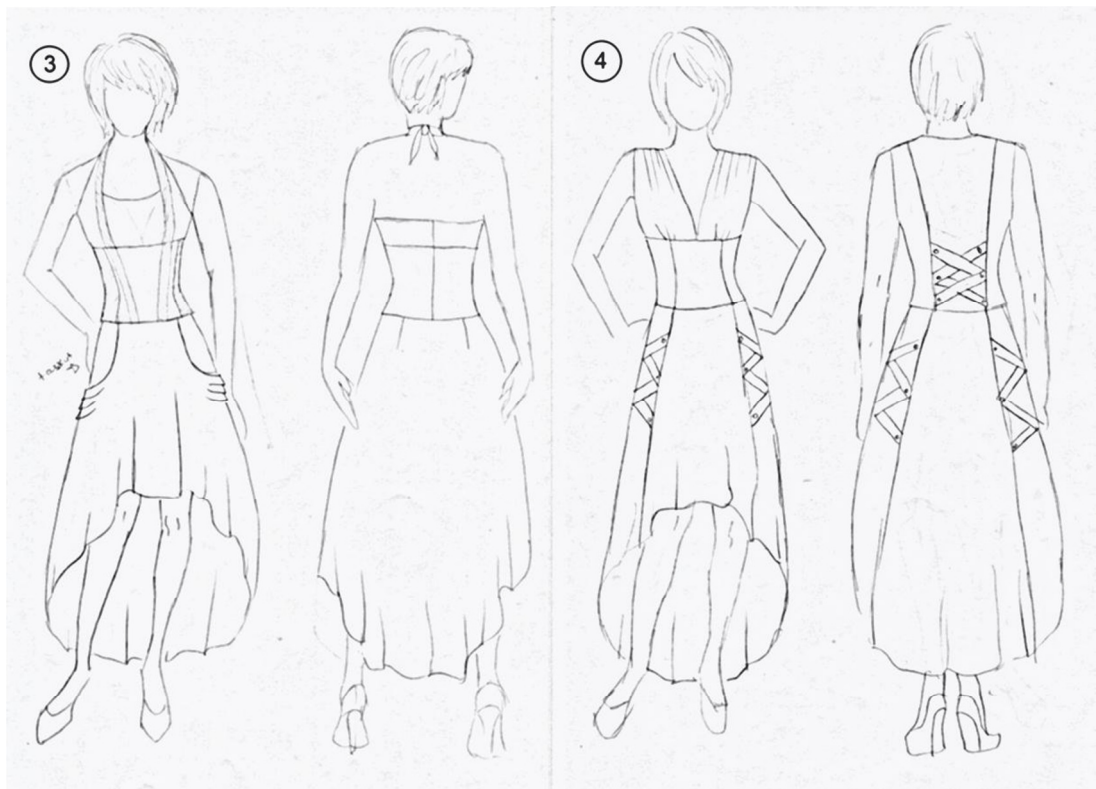

Kuva 9. Materiaalinäytteitä yläosia varten. A. Polyesteri-viskoosi-elastaani B. Viskoosi-villa-elastaani C. Polyesteri-viskoosi-elastaani D. Viskoosi-polyamidi-elastaani.

Tein neljä erilaista jatkokehittyä mallia hihattomasta yläosasta ja hameesta (kuva 10-11). Suonmaa piti erityisesti mallista 1 (kuva 10) ja päätimme valita sen valmistettavaksi. Malliin kuuluu toppi sekä kellotettu hame tyllihelmoineen. Puvussa on koristeita olkapäällä sekä tyllihelmassa ja uskon sen olevan syy, miksi Suonmaa valitsi mallin 1, koska se on koristeellisempi ja näyttävämpi kuin muut mallit. Se myös muistuttaa eniten alkuluonnoksista jatkokehittelyyn valittuja malleja. Yläosassa olalla sekä rintojen alla poikittaisleikkauksessa on poimutusta. Yläosan helma ulottuu ylälantion korkeudelle, jotta sitä voidaan käyttää helposti myös sellaisten alaosien kanssa, joissa on vyötärölinja alempana. Hameen vyötärö sijoittuu anatomisen vyötärön kohdalle ja helma on kellotettu. Helma ulottuu edestä hieman polven yläpuolelle ja takaa nilkkaan asti. Hameen alle tulee erillinen alushame, johon kiinnitetään tylli sekä koristeet.

Kuva 10. Jatkokehitellyt luonnokset 1 & 2

Kuva 11. Jatkokehitellyt mallit 3 & 4

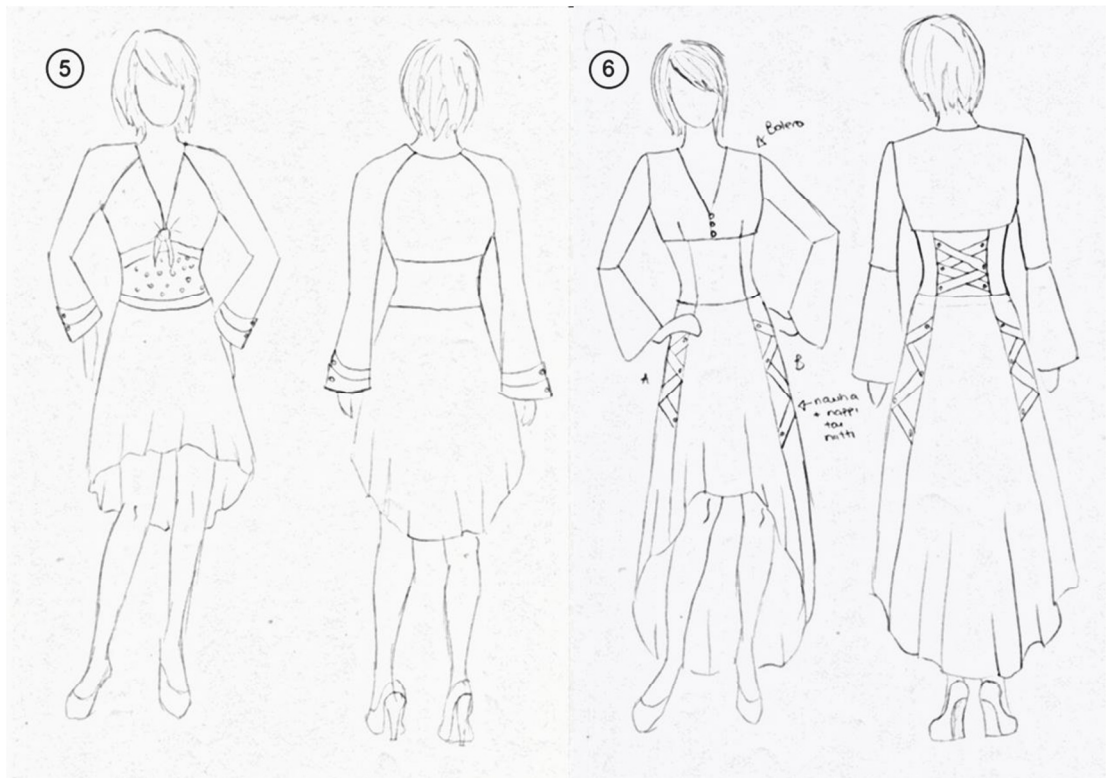
Suonmaa valitsi hihattomaan yläosaan materiaaliksi puuvillatrikoon (kuva 12), koska se on hengittävä ja miellyttävä päällä. Joustavuuden ansiosta yläosasta tulee mahdoli-

simman istuva. Risikon ym (2006, 143) mukaan joustavuus saadaan aikaan tuotteisiin joko elastaanilangalla, neulosrakenteella tai teknisellä joustolla materiaalissa. Hameeseen materiaaliksi valittiin puuvillaviskoosi (kuva 8, materiaali B) ja helmaan 100% polyesteri tylli.

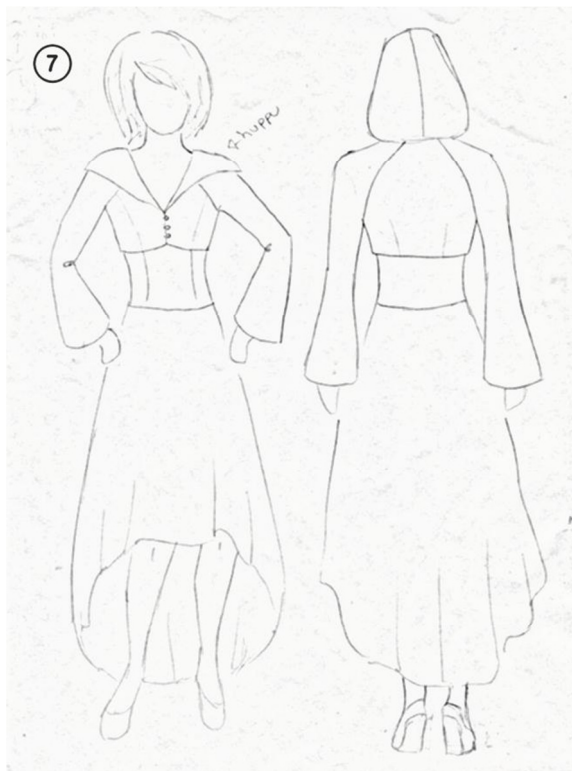

Kuva 12. Yläosaan valittu materiaali

Tein boleroista kolme erilaista vaihtoehtoa (kuvat 13–14), joista malli 7 (kuva 14) oli Suonmaan suosikki. Kaikki mallit olivat melko yksinkertaisia, mutta pienillä yksityiskohdilla varustettuja, esimerkiksi mallissa 5 näkyy moodboardista ylärivin viimeisestä kuvasta, saatu inspiraatio panssarimaisista hihojen koristeista. Suonmaan valitsema bolero-malli on hyvin tyköistuva ja sen helma päättyy rinnan alapuolelle. Siinä on huppu sekä raglanhihat, joiden hihansuussa on hieman kellotusta. Bolero on hyvin samantyyppinen kuin Moodboardin alarivissä olevassa kolmannessa kuvassa, jossa on Totuuden miekka -ohjelman roolihahmo. Mietin, vaikuttiko se seikka siihen, että Suonmaa valitsi juuri tämän mallin 7 mallin, koska se muistuttaa häntä alitajuisesti lempisarjansa puvustusta.

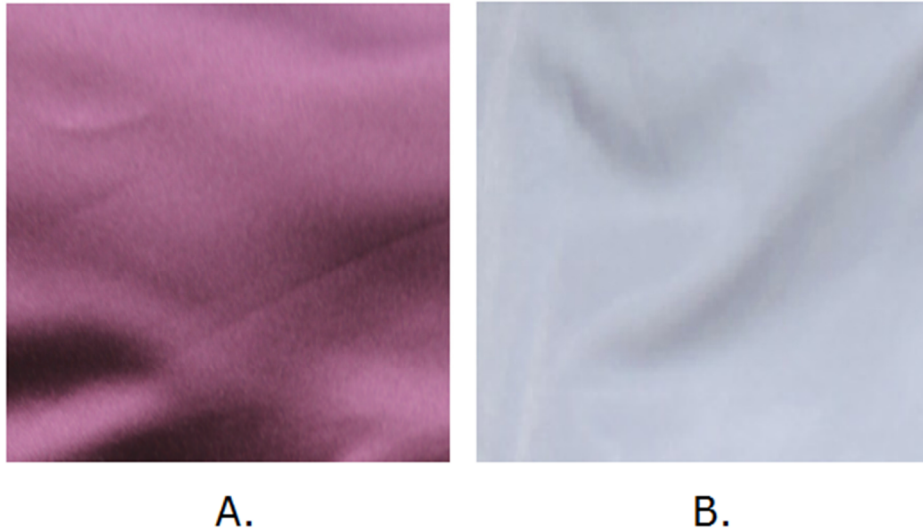
Kuva 13. Boleroista jatkokehittely luonnoksia

Kuva 14. Bolerosta jatkokehittelty malli

Suonmaa valitsi boleron materiaaliksi morsiuksatiinin (kuva 15. A.). Morsiuksatiiniin päädyimme siksi, koska boleroon sopivaa luonnonkuituista kangasta ei ollut saatavil-

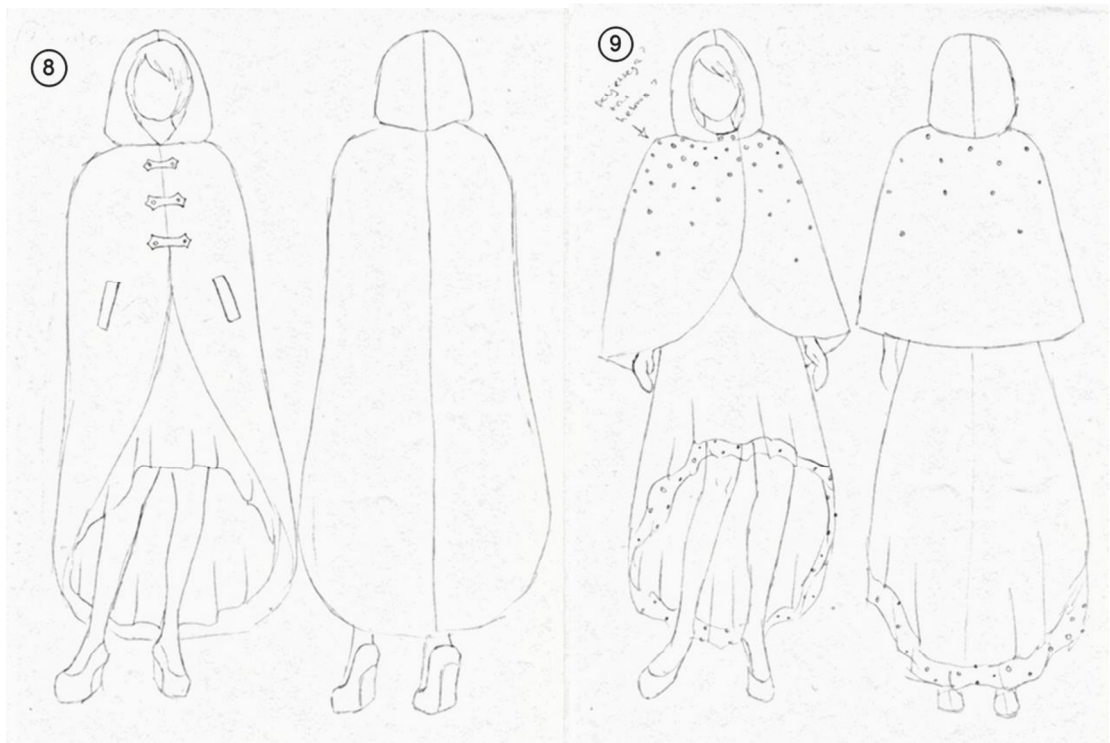
la. Morsiussatiinin lisäksi boleroon tulee kuitenkin vuorikankaaksi samaa puuvilla-viskoosia, mistä valmistan myös hameen (B). Morsiussatiinin väriksi valikoitui violetti. Violetti on kylmä sävy ja siihen yhdistetään Häti-Korkeilan (1981, 150) mukaan mystisyys. Väri valinta oli melko osuva ilmaisevuuden puolesta, koska Suonmaa haluaa tuoda yleisölleen mystisen ja tarunomaisen kuvan.

Kuva 15. Boleron materiaalit

Viitasta (kuva 16) suunnittelin kaksi vaihtoehtoa, pitkän ja lyhyen mallin. Molemmis-
sa on huppu, mutta erilaiset yksityiskohdat. Malli 8 kiinnitetään edestä kolmella napil-
la ja toimivuuden takia lisäsin eteen aukot käsille, että niitä olisi helpompi käyttää
kuin, jos aukkoja ei olisi. Mallissa 9 on koristeena helmiä ja pääntiellä yksi nappi,
jolla se suljetaan. Esteettisyyden näkökulmasta mielestäni pitempi viitta olisi näyttä-
vämpi kuin lyhyt malli mittasuhteiden takia. Ilmaisevuuden osa-alueella en näe eroa
siinä, kumpi olisi parempi. Mielestäni molemmat mallit viestivät yhtäläillä tarunomai-
suutta. Viitassa ja bolerossa on eroja ja niitä on hankala vertailla keskenään, mutta
uskoisin viitan tuovan enemmän tarunomaisia ja mystisiä viestejä yleisölle kuin bole-
ro, koska se on paljon peittävämpi ja henkii mennyttä elämää. Suonmaa valitsi niin
sanotuksi hihalliseksi päällysvaatteeksi valmistettavaksi kuitenkin boleromallin 7 (ku-
va 12), mutta hän piti myös viittaideasta ja sovimme, että valmistan viitan hänelle
myöhemmin.

Kuva 16. Viittamallit

4.4 Sovitus

Sovitus on tilaustyön valmistuksessa oleellinen ja tärkeä osa prosessia, jonka avulla on mahdollista vaikuttaa asiakastyytyvyyteen. Sovituksessa ompelija muokkaa ja käsittelee sovitettavaa vaatetta asiakkaan kanssa yhteistyössä, niin että vaatteesta tulee asiakkaan vartalolle sopiva. Sovituksessa korjataan ja tarkistetaan vaatteen istuvuus, sen mallinmukaisuus sekä käyttömukavuus. Kun tarkastellaan vaatteen mallinmukaisuutta, on pyrittävä aiemmin päätettyyn malliin ja on huomioitava myös asiakkaan mahdolliset muutostoiveet, mikäli ne voidaan toteuttaa. (Anttila ja Jokinen (2000, 6-12). Sovituksessa korjasimme yläosan sekä boleron istuvuutta ja tarkastelimme mallinmukaisuutta. Muokkasimme lopullista mallia hieman sovituksessa (kuva 17), koska silloin siinä tuli eteen muutama ongelma. Muuten vaatekappaleet olivat mallinmukaisia ja istuvia, mutta yläosassa pääntie on melko avonainen ja se paljastaa aika paljon ihoa. Korjasin sen kiinnittämällä hame kankaasta pääntielle pienen kolmion muotoisen palan, mikä peittää hyvin sen, mitä ei haluta yleisölle näyttää.

Hametta sovittaessa Suonmaa koki helman olevan melko peittävä etuosasta ja toivoi siitä hieman paljastavamman. Toiveena oli, että hame ei olisi niin pitkä edestä, joten säilyttääksemme mittasuhteet, päätimme tehdä hameen etuosasta kietaisumallisen

niin, että etukappaleet menevät limittäin toistensa päälle. Olin alkuluonnoksiin piirtänyt hieman vastaavanlaisen mallin (kuva 5) ja ajattelin että tämä oli parempi ratkaisu tehdä helman etuosasta lyhempi, koska nyt mielestäni mittasuhteet säilyivät melko hyvin, eikä helmasta tullut kuitenkaan liian paljastavaa.

Kuva 17. Sovitus

Piirsin Suonmaan yhdestä esiintymiskuvasta hänen vartalomallinsa, päälle piirsin lopullisen valmistettavaksi valitun esiintymisasun mallin (kuva 18 ja 19). Siinä näkyy aiemmin mainitsemani mittasuhteongelma. Suonmaalla väli rintojen alta vyötärölle on lyhempi kuin alkuperäisessä jatkoluonnoksessa. Mielestäni tämä on hieman häiritsevä virhe ja poikittaisleikkausten, kuten rinnan alta menevän leikkauksen ja vyötärökaitaleen välinen etäisyys on erilainen kuin alun perin suunnittelin. Kuitenkin hameen vyötärökaitale korostaa tiimalasin muotoista linjaa ja vyötäröä, eikä Suonmaata näy asia häiritsevän.

Kuva 18. Lopullinen esiintymisasun malli, yläosa ja hame

Lopullisessa boleron mallissa (kuva 19) näkyy selässä yksityiskohtana W-kirjain, jonka päätimme lisätä boleroon Suonmaan toiveesta. W-kirjain tulee Suonmaan artistinimen Weera ensimmäisestä kirjaimesta. W-kirjain näkyy, kun huppu on ylhäällä. Suunnittelin boleron ilman muotolaskoksia, koska oli tarkoitus valmistaa se joustavasta materiaalista. Materiaaliksi valittiin kuitenkin joustamaton morsius satiini, joten jouduin lisäämään siihen rintamuotolaskokset, jotta haluttu istuvuus säilytettäisiin. Sovituksessa muutimme hieman myös napitusta yksinappiseksi. Muita muutoksia emme malliin tehneet, koska se oli Suonmaalle mieluinen, nuo edellä mainitut muutokset eivät kuitenkaan vaikuttaneet suuresti mallin ulkonäköön tai muotoon.

Kuva 19. Lopullinen boleromalli Suonmaan vartalotyypille piirrettynä.

5 ESIINTYMISASUN ARVIOINTI

Arvioin valmista esiintymisasua (kuvat 20–22) FEA -mallin suunnittelukriteerien sekä toimeksiantajan palautteen perusteella. Tein Suonmaalle palautteenantamista varten kysymyksiä toimivuuden, ilmaisevuuden ja esteettisyyden osa-alueilta (liite 2). Suonmaa ei ollut vielä ehtinyt käyttää valmistamiani vaatekappaleita esiintyessään. Se vaikuttaa hieman esiintymisasun arviointiin, koska vain kokemuksesta voi olla varma, tuliko asukokonaisuudesta juuri tarkoituksenmukainen ja sopiiko se tarkoitettuun käyttöympäristöön.

Kuva 20. Valmis esiintymisasu

Kuva 21. Valmis esiintymisasu boleron kanssa.

Toimivuuden osa-alueella on mainittu mukavuus, istuvuus, muunneltavuus ja materiaali. *Mukavuuden* kannalta esiintymisasu on onnistunut melko hyvin. Suonmaa kertoi palautteessaan, että esiintymisasu tuntuu miellyttävältä päällä, varsinkin hameen ja boleron osalta. *Muunneltavuus* onnistuu boleron avulla. Siihen voi pukeutua, kun on kylmä, mutta se on myös helppo riisua tarvittaessa.

Materiaaleissa on käytetty pääosin luonnonkuituja Suonmaan toiveiden mukaisesti ja samalla myös tarpeiden, koska kankaat eivät ole hiostavia päällä, mikä takaa niiden käyttömukavuuden. Yläosa on joustavaa sekä kosteutta imevää puuvillatrikoota, hame laskeutuvaa puuvillaviskoosia, jota on myös morsius satiininista valmistetun boleron vuorikankaana. Suonmaa totesi materiaalien vaikuttavan hyviltä, mutta ei osannut vielä sanoa, miten ne toimivat käytössä. Hän kuitenkin on maininnut, ettei ole varma

yläosan materiaalin toimivuudesta, muttei ole perustellut, miksi hän on sitä mieltä. Tämä olisi ollut mielenkiintoista tietää. Ehkä voin myöhemmin vielä kysyä siitä ja muutenkin asun toimivuudesta, mutta se jää valitettavasti tästä opinnäytetyöstä puuttumaan.

Boleron päällysmateriaalina on 100 % polyesterista valmistettu paksu morsiuussatiini. Polyesterin hyvät puolet tekevät siitä sopivan materiaalin valmistettuun boleroon, koska se on helppohoitoinen rypistymättömyytensä ansiosta ja myös helppo puhdistaa. Suonmaa mainitsi kangasostoksilla, ettei häntä haittaa, että morsiuussatiini on huonosti kosteutta imevää synteettistäikuitua, koska se ei tule suoraan ihoa vasten vuorinsa ansiosta. Vaikka vuorina käytetty puuvilla-viskoosi ei ole varsinaisesti vuorikangasta, se toimii siinä sileytensä ansiosta. Boncamperin (2008, 123) mukaan vuori lisää vaateen laskeutuvuutta, koska silloin kangas ei takerru muihin vaatteisiin kiinni ja helpottaa samalla myös vaateen puettavuutta. Se myös peittää vaateen sisällä-olevan ompeletyön näkymisen.

Materiaalialeihin liittyy myös huollettavuus. Mielestäni valitut materiaalit on helppo huoltaa, koska kaikki vaatekappaleet paitsi alushame ovat konepestäviä. Suonmaalla ei ollut kokemusta esiintymisasun huollosta, mutta hän kehui huolto-ohjeita, jotka laadin hänelle materiaalien perusteella. Yläosan materiaaliksi valitsemamme kangas soveltuu hyvin, koska se on konepestävää. Aiemmin Suonmaa mainitsi, että sitä tulee todennäköisesti pestyä useammin, koska se tulee ihoa vasten ja imee kosteutta iholta. Yläosaa ei luultavasti tarvitse silittää, ellei sitä ole kuljetuksen ajaksi pakattu huonosti, koska trikoo ei rypisty niin helposti.

Ompelin hameeseen ripustuslenkit, jotta sitä olisi hyvä säilyttää ripustimessa. Silloin hameeseen ei tule säilytyksessä taitoksia, mikä edesauttaa hameen materiaalin sileänä pysymistä. Mutta Suonmaa joutunee ehkä silittämään hametta ennen esiintymisiä, koska sen materiaali voi rypistyä helposti kuljetuksen aikana. Tyllihelma on kiinnitetty Suonmaan omaan alushameeseen, joka on 100 % viskoosia. Tylli on 100 % polyamidia. Alushameelle en suosittelen konepesua sen helmikoristeiden takia.

Istuvuus toteutuu mielestäni hyvin esiintymisasussa. Vaatteet ovat sopivan kokoisia, niiden väljyysvaroja on mietitty huolellisesti ja aiemmin tavatessamme Suonmaa kertoi olevansa tyytyväinen istuvuuteen. Hame laskeutuu kauniisti ja vaatteet korostavat

vartalon muotoja. Hihattomassa yläosassa on joitakin ylimääräisiä vetoja sivuissa, mikä mielestäni on hieman häiritsevää asia.

Ilmaisevuuden kriteereinä ovat rooli, muunneltavuus, mystisyys/tarunomaisuus sekä värit. Suonmaa kertoi esiintymisasun antavan laulajana helposti lähestyttävän ja maanläheisen kuvan. Mielestäni ilmaisevuus toteutuu *roolin* puolesta ainakin niin, että se on näyttävä ja sitä kautta erottuva. En tiedä, miten hyvin siinä näkyy haluttu niin sanottu laulajan rooli, mutta ainakin muiden yhtyeen jäsenten ja yleisöstä erottumisen kannalta haluttu tavoite todennäköisesti toteutuu, koska esiintymisasu on hieman koristeellinen riippuen toki muiden bändin jäsenten pukeutumisesta.

Mielestäni on vaikea sanoa, viestiikö esiintymisasu yleisölle haluttuja viestejä, *tarunomaisuutta* ja *mystisyyttä*, koska esiintymisasu ei ole ollut vielä käytössä, enkä ole kuullut siitä mielipiteitä yleisöltä. Mielestäni huppu on erityisesti yksi elementti joka tuo asuun mystisyyttä ja tarunomaisuutta. Suonmaa totesi aiemmin tavatessamme, että bolerosta tulee mieleen punahilkka ja sitä kautta tarunomaisuus, varsinkin, kun hupun laittaa päähän. Palautteessaan hän totesi mystisyyden ja tarunomaisuuden näkyvän väreissä, liikkeessä sekä esiintymisasun hengessä. Hän ei perustellut esimerkiksi, miten väreissä näkyy halutut visuaaliset viestit, mutta ainakin käytetty värimaailma oli mieluinen hänelle.

Mielestäni esiintymisasussa näkyy moodboardista saamani ideat. Hain sitä kautta mystistä ja tarunomaista tunnelmaa esiintymisasuun ja mielestäni onnistuin siinä melko hyvin. Esiintymisasussa on samanlaista tyyliä, kuin moodboardin kuvissa, kuten vaatteen linjat, sen peittävyys ja paljastavuus. Moodboardin sumea hevokuva näkyy mielestäni asussa materiaalien peittävyudessa ja paljastavuudessa. Tyllihelma peittää jalkoja mutta samalla hieman kuitenkin paljastaa.

Mielestäni esiintymisasun värit ilmaisevuuden kannalta on onnistunut. Boleron violetti väri saatetaan yhdistää mystisyyteen, jonka kautta se vaikuttaa haluttujen viestien välittämiseen. Violetista voi tulla myös surumielinen, aggressiivinen tai rauhaton vaikutus, mutta niitä ei haluta viestiä laulajan pukeutumisella. Toisaalta Weeran kappaleiden sanoihin viitaten surumielinen vaikutus ei ehkä ole ihan vääränlainen, vaikka Suonmaa onkin itse positiivinen henkilö.

Suonmaan mukaan esiintymisasussa toteutuu *muunneltavuus* tosi hyvin. Ainakin ilmaisevuuden sekä esteettisyyden kannalta, kun esiintymisasua voi muunnella eri tilaisuuksiin ja tarkoituksiin sopivaksi. Hän kertoi, että esiintymisasua voi helposti muunnella myös erikokoisiin paikkoihin ja mainitsi sen sopivan myös kuvauksiin. Itsekin olen sitä mieltä, että muunneltavuus on onnistunut asussa sekä ilmaisevuuden ja esteettisyyden kannalta. Siihen saa erilaisen ilmeen pukemalla tai riisumalla esimerkiksi helmin koristellun alushameen tai boleron. Vaatekappaleille voi tulla myös enemmän käyttökertoja, kun niitä yhdistelee muiden vaatteiden kanssa.

Esteettisyyden kriteereinä ovat sommitteluperiaatteet, mittasuhteet, värit, malli, materiaali sekä muunneltavuus. Esteettisyyden tarkastelussa *sommitteluperiaatteet* näkyvät niin, että esiintymisasu on symmetrinen ja sitä kautta harmonisen näköinen. Suonmaa kertoi *mallin* ja *mittasuhteiden* näyttävän hyvältä, mutta ei osannut vielä sanoa, millaiseksi hän kokee ne varsinaista esiintymistilannetta ajatellen.

Mittasuhteet ovat mielestäni onnistuneet hyvin topin ja hameen osalta, mutta kun boleron ollessa päälle puettuna, se hieman rikkoo mittasuhteita, koska on erivärinen kuin alla oleva yläosa. Esiintymisasuun valitut *värit* ovat mielestäni esteettisesti kauniit, mutta olisin ehkä tehnyt hameen tummemmasta materiaalista ja molemmat yläosat, topin sekä boleron samanvärisestä vaaleammasta materiaalista, mikä olisi sitä kautta tuonut enemmän valoisuutta kasvoille. Harmaa on värinä neutraali ja se korostaa Suonmaan ihon ja hiuksien väriä. Kahden eri sävyisen harmaan välillä on kontrastia mielestäni sopivasti. Esiintymisasun malli on mielestäni toimiva. Se korostaa Suonmaan vartaloa ja peittää sekä paljastaa haluttuja vartalon osia.

Materiaaleina hameessa ja boleron vuorissa on puuvillaviskoosi, jossa on satiinisidos, joten se kiiltää himmeästi. Siksi se on myös juhlavamman näköinen kuin mattapintainen kangas. Valitsimme puuvillaviskoosikankaan hameen materiaaliksi sen himmeän kiillon takia, ja koska se laskeutuu kauniisti. Trikoo ei ole juhlava materiaali, mutta sen avulla saatiin haluttu lopputulos; yläosa on mukava, koska se joustaa. Yläosan olkasauman yhteyteen kiinnitetyt koristehelmet kuitenkin tuovat jonkin verran juhlaavuutta ja näköä asuun (kuva 18). Tyllihelmaan kiinnitin pieniä lasihelmiä, samoja kuin yläosassa. Esiintymisasun kuvissa ei näy kovin hyvin helmassa olevat koristeet, mutta Suonmaa uskoo niiden näkyvän lavalla. Koristeet näkyvät luultavammin, jos on siihen

sopiva valaistus. Mielestäni helmasta olisi tullut hieman mielenkiinnottoman näköinen, ilman helmiä.

Kuva 22. Yläosan koristelut.

Mielestäni boleroon valittu morsiuksatiini ei ollut ehkä paras materiaalivaihtoehto, koska kiiltävyytensä takia siinä näkyy kaikki mutkat ja poimut, mikä ei ehkä ole niin edustavan näköinen. Suonmaa kuitenkin kertoi aiemmin pitävänsä boleron päällysmateriaalista, koska siinä heijastuu valo ja varjoja. Vuorikankaana on kuitenkin himmeästi kiiltävä materiaali, joka toivottavasti hieman tasoittaa kontrastia kiiltävän ja mattapintaisen materiaalien välillä. Vuorikangas näkyy hupun sisäpuolella ja tuo vaa-leutensa ansiosta hieman valoisuutta kasvoille.

Mielestäni esiintymisvaatteessa yhdistyvät toiminnallisuus, ilmaisevuus ja esteettisyys melko hyvin. Asukokonaisuus on toimiva, koska siinä on huomioitu käyttäjän tarpeet ja toiveet. Suonmaa kertoi palautteessaan, että opinnäyteprojekti oli mukava ja hän oli

tyytyväinen valmistettuihin vaatteisiin. Olin erityisen mielissäni siitä, että Suonmaa kirjoitti palautteen loppuun, että voisi tilata minulta lisääkin vaatteita.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa toimeksiantajani toiveiden ja tarpeiden mukainen esiintymisasu, jota hän voi käyttää pienillä keikoilla sekä isommissa tapahtumissa. Tarkoituksena oli myös tarkastella käyttäjälähtöistä suunnittelua ja onnistuin mielestäni tavoitteissani melko hyvin. Valmistin asut mielestäni laadukkaasti ja asukokonaisuus on siisti. Opin paljon käyttäjälähtöisyydestä ja tulen tulevaisuudessa ottamaan oppimani asiat huomioon, kun valmistan vaatteita asiakkaille.

Käyttäjän tuntemisen tärkeyden opin opinnäytetyöni ohella, koska minun piti tehdä aivan tuntemattomalle ihmiselle hänen toiveidensa mukainen esiintymisvaate. Otin asun tulevan käyttäjän huomioon ja esiintymisasusta tuli hänelle mieluinen ja tarkoitukseen sopiva. Suonmaa oli mukana koko suunnitteluprosessin aikana, joten se vaikutti lopulliseen tuotteeseen yksityiskohtia myöten. Sovituksissa Suonmaa tuntui olevan tyytyväinen valmistettaviin malleihin ja siihen, että huomioin hänen esittämät toiveet ja kerroin myös omat mielipiteeni asioista. Lopullisesta esiintymisasusta hän oli sitä mieltä, että se on hieno ja sitä voi soveltaa hyvin erikokoisiin tapahtumiin. Olisi mielenkiintoista tietää, millaisen vastaanoton esiintymisasu saa keikoilla, tuleeko asusta mieleen tarunomaisuus tai mystisyys ja miten koristeet näkyvät lavalta, vai näkyvätkö ollenkaan. Tätä asiaa olisi voinut tutkia esimerkiksi kyselyllä yleisölle.

Otin myös FEA -mallin huomioon suunnittelussa ja aluksi se oli mielestäni hieman vaikea ymmärtää varsinkin siksi, koska se oli englanninkielinen. Lopulta kuitenkin ymmärsin sen idean ja onnistuin soveltamaan sitä omaan käyttöön. FEA -malli sovellukseeni sain suunnittelukriteerit haastattelusta saamieni tietojen perusteella ja siitä oli paljon apua suunnittelussa, koska siinä näkyi kaikki tärkeimmät huomioitavat asiat. Ilman sitä olisin tuskin muistanut huomioida kaikkea, mitä haastattelussa tuli esille. Haastattelu oli toimiva tiedonhankintamenetelmä opinnäytetyöhöni, koska sen avulla sain tarvitsemaani tietoa suoraan toimeksiantajaltani ja voin kysyä vielä tarkentavia kysymyksiä häneltä.

Jos nyt kehittäisin suunnittelemaani esiintymisasua, vaihtaisin boleron materiaalin samanväriseksi kuin hihat on. Silloin asusta tulisi yhtenäisempi ja varsinkin kaukaa katsottuna värien vaikutuksen huomaa. Tästä opin kuitenkin huomioimaan myös asun mittasuhteet sekä värit kaukaa katsottuna. Suunnittelisin asusta myös hie-
man haastavamman valmistaa. Lisäisin siihen esimerkiksi jonkin käsityömenetelmän, jota en ole ennen käyttänyt, koska mielestäni esiintymisasukokonaisuus oli todella helppo ja nopea valmistaa ja pidän itseni haastamisesta, joten vaikeustason nosto ei olisi ollut pahitteeksi.

Aikataulussa en ihan pysynyt, koska alun perin olin ajatellut valmistavani esiintymisasun keväällä 2013, mutta sain sen valmiiksi vasta kesän 2013 aikana. Asun valmistumisen viivästys ei kuitenkaan haitannut siinä mielessä, että asua ei ollut tarkoitettu käytettävän missään tietyssä tapahtumassa. Kuitenkin jos olisin valmistanut asun aikaisemmin ja se olisi tullut mahdollisesti käyttöön kesän aikana, olisin voinut saada Suonmaalta palautetta käyttökokemuksista sekä myös yleisön arvion. Kesällä sain kuitenkin keskittyä pelkästään opinnäytetyön tekemiseen, mikä oli mielestäni hyvä. Tällöin ei tarvinnut miettiä samalla muita koulutehtäviä ja pystyin keskittymään pelkästään esiintymisasun valmistukseen. Kokonaisuudessaan olen tyytyväinen valmistamaani asuun ja saamaani palautteeseen. Toivottavasti sen ansiosta saisin vastaavallaisia töitä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Anttila Raija & Jokinen Raili. 2000. Sovitus ja muotoilu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Boncamper, Irma. 2008. Vaatetusalan materiaalit. Helsinki: WSOY.

Fashiondesignscope. MOOD BOARD/ THEME/ CONCEPTS. WWW-dokumentti. <http://www.fashiondesignscope.com/?p=3195> Päivitetty 22.06.2011. Luettu 18.8.2013.

Franck, Marketta. 1997. Waatteen viesti ja viettelys; eli pukeutumisen historiaa kivi-kaudelta nykypäivään. Tampere: Nukke- ja pukumuseo.

Haapala Arto & Pulliainen Ukri. 1998. Taide ja kauneus – johdatus estetiikkaan. Helsinki: Kirjapaja oy.

Häti-Korkeila, Marjatta & Kähönen, Hannu. 1985. Tuotesuunnittelun perusteita. Käsi- ja taiteteollisuus WSOY.

Lamb J. M. & Kallal M. J. 1992. A Conceptual Framework for Apparel Design. Clothing and Textiles Research Journal 10 (2). 42 - 45.

Kaiser, Susan B. 1998. The sosial psychology of clothing. New York: Fairchild Publication.

Kauppi, Ilona. 2010. Mood-, story-, and concept-boards. Opetusmoniste.

Kälviäinen, Mirja & Puohiniemi, Martti. 2001. Käyttäjistä käsin. Kuopion muotoiluakatemia.

Lönnqvist, Bo 2008. Vaatteiden valtapeli: Näkymättömän kulttuurianatomia. Helsinki: Schilds kustannus Oy.

Pekkala, Janne. 2005. Käyttäjätutkimus käytännössä. Teoksessa De Mooji, Marieke, Kortesmäki, Terhi, Lammi, Miia, Lautamäki, Satu, Pekkala, Janne, Sinkkonen Irmeli. Kompassina asiakas. Teknologiateollisuuden julkaisu nro 7/2005. Helsinki; Teknologiainfo Teknova Oy. 145 - 163.

Pipes, Alan. 2007. Drawing for Designers London: Laurence King Publising Ltd.

Risikko Tanja & Marttila-Vesalainen Ritva. 2006. Vaatteet ja haasteet. Helsinki/Porvoo: WSOY.

Roth, Mika. 2013. Levyarvostelut. Noise.fi. WWW-dokumentti.
<http://www.noise.fi/levyarvostelut/?id=11889> Päivitetty 18. elokuuta 2013. Luettu 10.8.2013.

Stecker, Pamela. 1996. The Fashion design manual. Macmillan education Australia pty ltd.

Roolit. Viestintätieteidenlaitos WWW-dokumentti.
<http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/ryhmaviesti/prosessi/roolit.html> Ei päivitystietoja. Luettu 29.7.2013.

KUVALÄHTEET

KUVIO 1.

FEA-malli (Lamb & Kallal 1992, suomennos Koskennurmi-Sivonen). Saatavissa: <http://www.helsinki.fi/~rkosken/kasityotuote.html>

KUVA 1. Weera esiintymässä American Car Show:ssa vuonna 2012. Saatavissa: https://fbcdn-sphotos-d-a.akamaihd.net/hphotos-ak-prn1/s720x720/544844_10150783870531558_1108299720_n.jpg

KUVA 2. Weera esiintymässä American Car Show:ssa vuonna 2012. Saatavissa: https://fbcdn-sphotos-a-a.akamaihd.net/hphotos-ak-ash3/545795_10150775688561558_1944914272_n.jpg

KUVA 3. Weera New wawe kilpailuissa vuonna 2009. Saatavissa: https://fbcdn-sphotos-b-a.akamaihd.net/hphotos-ak-ash4/4599_117841261557_8268673_n.jpg

HAASTATTELURUNKO

Toiminnallisuus

- Mitä vaadit esiintymisasulta? (Käytännöllisyys – ulkonäkö.)
- Onko helppohoitoisuus= huollettavuus tärkeää esiintymisasussa? Puhdistus, silitys, säilytys ym.
- Onko tärkeää, että asu on helposti puettava/riisuttava? (= puettavuus- riisuttavuus)
- Suositko mieluummin istuvia vaatteita vai väljiä? istuvuus: vartalonmyötäisyys – väljyys
- onko muunneltavuus tärkeää?
- materiaalitoivomuksia?

Ilmaisevuus

- Kerro, millaisen kuvan haluat antaa itsestäsi yleisölle?
- kuvaile pukeutumistyyliäsi esiintyessäsi?
- Millaisissa tilaisuuksissa tai tapahtumissa tai vuodenaikana tätä tulevaa esiintymisasua on tarkoitus käyttää?
- Millainen on nykyinen esiintymispukeutumisesi? Mitä hyvää/huonoa siinä on?

Esteettisyys

- Haluatko korostaa/häivyttää jotakin vartalon osaa pukeutumisella?
- Onko toiveita miten asu/asukokonaisuus muodostuu? Esim. mekko + jakku tms.
- Vaatteen malliin liittyviä toivomuksia: hihat hihatton, lyhyt pitkä, pääntie, materiaaliyhdistelmät, koristelu/yksityiskohtia, linja ja väritys.

PALAUTE

Hei.

Tässä olisi kysymyksiä esiintymisasun palautteen antamista varten. Voit myös perustella vastauksia ja antaa kehittämisideoita, jos niin haluat.

1. Miltä esiintymisasu tuntuu päällä?

- Miellyttävältä, hame ja bolero vaikuttaa ainakin tosi ihanalta

2. Miten muunneltavuus toteutuu esiintymisasussa?

- Mielestäni tosi hyvin! Nyt osia voi yhdistellä erilaisiin tarkoituksiin vapaasti ja se taas lisää käyttöä kun saa muokattua eri tilaisuuksiin sopivaksi

3. Mitä mieltä olet esiintymisasun materiaaleista ja niiden tarkoituksenmukaisuudesta?

- Materiaalit vaikuttaa hyvältä, kokemus sitten näyttää vielä tarkemman tuloksen. En osaa sanoa tuliko paitaan valittua paras kangas, senkin näkee sitten käytössä.

4. Miten olet kokenut esiintymisasun huollettavuuden? Millaisia kokemuksia sinulla on sen huollosta?

- Huolto-ohjeet olivat tosi hyvät.

5. Miten esiintymisasussa näkyy siltä toivotut visuaaliset tekijät kuten mystisyys ja tarunomaisuus?

- No ne näkyvät liikkeessä, väreissä ja hengessä

6. Millaisen kuvan esiintymisasu antaa sinusta laulajana ja esittämäsi musiikkilajin edustajana?

- Helposti lähestyttävän, maanläheisen

7. Erottuuko topissa ja hameen helmassa olevat koristeet hyvin lavalla taustasta?

- kyllä

8. Mitä mieltä olet esiintymisasun mallista ja sen mittasuhteista?

- No kokemus näyttää siitä sitten enemmän, näyttäis ainakin nyt hyvältä

9. Miten esiintymisasu toimii pienillä keikoilla, entä suurissa tapahtumissa? Kerro esimerkkejä!

- Toimii kokonaisena, tai muutettuna. Asu on helposti sovellettavissa erikokoisiin paikkoihin ja myös kuvauksiin

10. Mitä mieltä olet esiintymisasun värimaailmasta?

- tykkään

11. Olisin kiitollinen, jos saisin vielä muuta palautetta esiintymisasusta ja/tai projektista yleensä!

- Mukava projekti, lähtisin uudelleenkin. Kaikki sujui kivasti ja tekijä oli itse tosi aktiivinen ja auttava. Asusta tuli hieno ja pikkuhiljaa varmaan kehittyi itselläänkin kokemusta ja ajatusta asuista ja kankaista lisääkin. Jonkin verran ollaan aiemmin muokattu ja etsitty asusteita, mutta tämä oli oikein mukava projekti. Toivottavasti projektista on paljon näyttöä ja sisältöä portfolioon jatkossakin. Voisin tilata lisääkin vaatteita.

Kiitos!